

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

20.03.2026

Preses apskatā:

Rīgas Grāmatu svētki LNB; Arno Jundze par grāmatām, kas veltītas brāļiem Veidenbaumiem; Grāmatniecības vēsturniekam un literatūras zinātniekam Aleksejam Apīnim - 100; Kur likt krātās un vairs nevajadzīgās grāmatas?; Alūksnes bibliotēka saņēmusi grāmatu dāvinājumu; Jelgavas pilsētas un Mazsalacas Lasītāju klubu aktualitātes; Koknesē būs lasīšanas svētki; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Jaunākajos žurnālos "Mūsmājas", "Mājas Viesis", "Ir" informācija par Rīgas Grāmatu svētkiem LNB; Žurnālā "Ievas Stāsti" 20. marta numurā raksts par LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta direktori Evu Eglāju - Kristsoni; Žurnālā "Ir" 19. marta numurā intervija ar mākslas zinātnieci, izdevēju, Zelta ābeles balvas saņēmēju Laimu Slavu; Žurnālā "Ieva" 18. marta numurā raksts par lasītāju klubiem. Žurnāli pieejami LNB Periodikas lasītavā.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Rīgas Grāmatu svētki

Šajā nedēļas nogalē, piektdien, 20. martā, no pulksten 10 līdz 20 un sestdien, 21. martā, no pulksten 10

līdz 17 Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notiks Rīgas Grāmatu svētki. Programmā – tikšanās ar autoriem, radošās darbnīcas bērniem, lasījumi un sarunas, *Lielie lasīšanas svētki 2026*, plašs jaunāko grāmatu piedāvājums par izdevēju cenām, grāmatu maiņas punkts, konkursa *Zelta ābele 2025* nominēto grāmatu izstāde.

Avots: Ievas Padomu Avīze

Datums: 18.03.2026

▲ «TĪK lielu lasītāju interesi un labestību es līdz šim neesmu piedzīvojis,» saka rakstnieks Arno Jundze, uzrakstījis dīloģijas otro daļu – *Karļa grāmatu*. 21. martā plkst. 14 Rīgas grāmatu svētkos izdevniecības *Dienas grāmota* standā rakstnieks gaidīs uz autogrāfu stundu.

FOTO - ERISTAPS KALINS, DIENAS MEDŽI

Ieplāno randiņu ar grāmatām

Klāt Rīgas grāmatsvētki! Diena izgaismo Arno Jundzes romānu par Eduarda vecāko brāli – mūsdienu izpratnē – viņa sabiedrisko attiecību speciālistu, menedžeri, mecenātu un galveno atbalstītāju **19. lpp.**

Avots: Diena

Datums: 20.03.2026

Grāmatu svētki Gaismas pilī

Piektdien un sestdien, 20. un 21. martā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notiks Rīgas Grāmatu svētki, kas priecēs ar jaunu grāmatu atvēršanu, tikšanās ar autoriem un diskusijām. Notiks radošās darbnīcas bērniem, lasījumi un sarunas, kā arī "Lielie lasīšanas svētki 2026". Kā vienmēr, būs pieejams plašs jaunāko grāmatu piedāvājums par izdevēju cenām un grāmatu maiņas punkts, kā arī konkursa "Zelta ābele 2025" nominēto grāmatu izstāde.

Lūk, ko plašajā Rīgas Grāmatu svētku piedāvājumā izvēlas "Kultūrziemes".

Piektdien, 20. martā (skatuve, -1. stāvā, Konferenču centra vestibils)

- **Plkst. 14** – tikšanās ar lietuviešu rakstnieci Kotrīnu Zili un romāna "Mīļotie kauli" tulkotāju Daci Meieri ("Jānis Roze").
- **Plkst. 15** – tikšanās ar iru rakstnieci Sāru Baumi un romāna "Virst plūst krist vist" tulkotāju Ilmāru Šlapiņu ("Jānis Roze").
- **Plkst. 16** – saruna ar grāmatas "Perspektīvas. Sievietes Latvijas kultūrā un sabiedrībā 1870–1940" autoriem Evu Eglāju Kristsoni, Māru Gruduli, Zitu Kārklū, Baibu Vanagu un Gunti Vāveri (LU Latvijas Filozofijas un mākslas institūta apgāds).
- **Plkst. 17** – Ērika Šmelčkova, "Slepenā agente Fifi". Kristīnes Mērijas Čilveres nezināmais dzīvesstāsts ("Latvijas Mediji").
- **Plkst. 19** – Kristīnes Jučkovičas stāstu krājuma "Viņa nāk" atvēršana ("Latvijas Mediji").

-1. stāvs, Konferenču centra A daļa

- **Plkst. 12** – LNB Periodikas nodaļas galvenās bibliogrāfes Kristīnas Papules priekšlasījums "Seno laiku internets: ko var atrast vecajos laikrakstos".
- **Plkst. 15** – Harija Āboliņa grāmatas "Es arī gribu uz Zenēvu" atvēršana un saruna par tēva lomu ("Latvijas Mediji").
- **Plkst. 16** – saruna par grāmatu "Vecrīgas atdzimšana" arhitekta Jāņa Asara vadībā ("Zinātne"), piedaloties dar-

EDIJS PĀLENS/LETA FOTO

20. un 21. martā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notiks Rīgas Grāmatu svētki.

ba grupai – arhitektēm Vijai Caunei, Marinai Levinai un Vitai Rinkevičiai ("Zinātne").

- **Plkst. 17** – tikšanās ar grāmatas "Latvijas Radio – 100" autoriem (LU Akadēmiskais apgāds).
- **Plkst. 18** – trīs sarunas par stāstiem vārdos un attēlos. Par savu radošo darbu stāsta Kotrina Zile (Lietuva), Sasafra de Bruina (Beļģija), Kitija Krauzere (Beļģija) ("Liels un mazs" un "Jāņa Rozes apgāds", finansē ES programma "Radošā Eiropa").

Sestdien, 21. martā (skatuve, -1. stāvā, Konferenču centra vestibils)

- **Plkst. 10.30** – ar Dainu Šadri un Ramonu Indriksoni par pagātnes noslēpumu un mīlestības graujošo spēku sarunājas Linda Kusiņa-Šulce ("Latvijas Mediji").
- **Plkst. 11.30** – sarunas par Sanitas Martenas grāmatu "Valodu jauda" ("Jānis Roze").
- **Plkst. 12.30** – kam atdzejojājam būt? Sarunu vada Artis Ostups, piedalās Linda Mence un Ingemāra Balode (portāls "Punctum").
- **Plkst. 13.30** – legendārās baltiešu literātu apvienības "Abi labi" pasākums izrādē, kurā dzejnieks Contra (Margus Konnula) kopā ar savu darbu latviskotāju Gundaru Āboliņu atvērs jauno krājumu "Lecamaukla" ("Pētergailis").
- **Plkst. 14.30** – "Precēto sieviešu (grēk)sūdzēs" grāmatas lappusēs un uz skatuves. Piedalās autore Zane Zusta, režisore Rēzija Kalniņa un izdevēja Vija Kilbloka ("Zvaigzne ABC").

- **Plkst. 15.30** – grāmatas "Imigrantu pilsēta" autors Dāvids Bezmozgis attālināti – par dzīvi Latvijā un Kanādā. Piedalās tulkotāja Anete Ivsiņa un redaktors Ilmārs Šlāpīns ("Aminori").

-1. stāvs, Konferenču centra A daļa

- **Plkst. 10.30** – sekss grāmatas: diskusija par valodu un kaunu erotiskajā literatūrā 16+. Paneldiskusija par erotisko žanru un tā mūsdienu izpausmēm, kā arī izaicinājumiem latviešu valodas leksikā un sabiedrības uzskatos. Moderē: Līva Kukle-Kalniņa ("Latvijas Mediji").
- **Plkst. 11.30** – cauri tumsas lokiem. Ar rakstnieci Maiju Krekli par viņas jaunāko romānu un dzīvi manuskriptotos sarunājas Linda Kusiņa-Šulce ("Latvijas Mediji").
- **Plkst. 12.30** – grāmatas "Valdis Segliņš. Ārsts Paracelsus alķīmiķu laikmetā" atvēršana ("Zinātne").
- **Plkst. 13.30** – Andra Dzenīša eseju krājuma "Es esmu, manis nav" atvēršana ("Neputns").
- **Plkst. 14.30** – Armina Keomegi grāmatas "Debesis" atvēršana, ko vada dzejnieks Contra ("Aminori").
- **Plkst. 15.30** – tikšanās ar flāmu rakstnieci un mākslinieci Sasafrasu de Bruīnu un grāmatas "Cik ilgi vien cilvēki pastāv" tulkotāju Ingu Karlsbergu ("Jānis Roze").

Pasākumi bērniem un jauniešiem; Baltā vilka klasē

- **Plkst. 10.30** – radošā darbnīca "Ģimene un emocijas". Praktiska darbošanās ap un

par grāmatu "Būt ģimenei". Piedalās: autore Laura Jambučeva un ilustratore Dace Krēšlīna ("Latvijas Mediji").

- **Plkst. 11.30** – "Sapņo kā Aspazija" – radoša darbošanās ar grāmatas "Aspazija" autori Dainu Tabūnu un mākslinieku Alekseju Naumovu ("Latvijas Mediji").
- **Plkst. 12.30** – "Izzini pasauli kopā ar detektīviem". Grāmatu sērijas "Aizvēstures pilsētas detektīvi" autoru un mākslinieces Daces Krēšlīnas radošā darbnīca ("Zvaigzne ABC").

"deciBels" debesis. No trešdienas, 18., līdz sestdienai, 21. martam, skanēs Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas (JVLMA) Mūsdienu mūzikas festivāls "deciBels", kurā piedalīsies mākslinieki no vairāk nekā desmit valstīm un notiks četri vērienīgi koncerti. Trešdien, 18. martā, festivālu atklās ekstravagantā mūziķu apvienība SMASH.duo (Vācija), kas savos koncertos savieno klasiskās, elektroniskās, džeza un popmūzikas elementus. Skanēs arī divu JVLMA kompozīcijas studentu – Dāvja Krista Baloža un Dāvja Vilka – īpaši SMASH.duo sacerēti jaundarbi.

19. martā koncertā "Hammond, Big Band & Jazz" Rīgas cirkā izskanēs unikāla džeza mūzikas programma, kuras centrā – legendārās "Hammond" ērģeles un starptautiska bigbenda monumentālā skaņa. Solists – zviedru ērģelnieks Andreass Hellkvists, savukārt JVLMA bigbendam diriģenta Dāvja Jurkas vadībā pievienosies studenti no Baltijas, Skandināvijas un Itālijas mūzikas augstskolām. 20. martā JVLMA Lielajā zālē uzstāsies Latvijas Radio koris ar Kasparu Putniņu pie diriģenta pulsts. Šoreiz kora balsis skanējumu neikdienišķākā formātā piecu Eiropas jauno komponistu pasaules pirmatskaņojumos paplašinās elektronikas klātbūtne. Noslēgumā, 21. martā, JVLMA Lielajā zālē – beļģu laikmetīgās mūzikas ansamblis "Fractales" koncerts. Festivāla mākslinieciskā vadītāja – Anna Fišere. **KZ**

ANITA BORMANE

Latviskāks par latvieti

Grāmatniecības vēsturniekam un literatūras zinātniekam Aleksejam Apīnim – 100

LILIJA LIMANE

Sabiedrībā ik pa laikam uzvirzmo pretrunīgi viedokļi par radošo personību politiskās stājas vērtējumu padomju laikā – komunistiem, kolaboracionistiem, "stukačiem" un nodevējiem. Pretēji tendencei viņus attaisnot, vēlos iebilst domai par visu padomju laika iedzīvotāju kalpošanu komunistiskajai ideoloģijai, jo man bija laimējies strādāt vidē starp cilvēkiem, kas padomju sistēmā dzīvoja atbilstoši vispārpieņemtiem ētiskiem principiem, saglabāja iekšēju neatkarību, kļūšļoju pretestību. Mans priekšnieks vairāk par visu necieta melus, lišķību un nodevību. Viņam šomēnes simt gadu dzīves jubileja, tāpēc ir īstā reize atcerēties Alekseju Apīni (dzimis 1926. gada 25. martā, miris 2004. gada 10. decembrī) – latviešu nacionālās kultūras pētnieku un popularizētāju, izcilu grāmatniecības vēsturnieku un literatūras zinātnieku, ilggadējo grāmatniecības vēstures lektoru Latvijas Universitātē un reto grāmatu un rokrakstu pasaules izveidotāju un vadītāju Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Man uz galda viņa monogrāfijas "Latviešu grāmatniecība" (1977), "Neprasot atļauju. Latviešu rokraksta literatūra 18. un 19. gadsimtā" (1987), "Grāmata un latviešu sabiedrība līdz 19. gadsimta vidum" (1991), oriģināli, faktiem un secinājumiem bagāti pētījumi, kuru tekstā neatradīsiet reveransus valdošajai ideoloģijai.

Ieskats biogrāfijā

Fanātiski uzticīgs latviešu kultūrai un identitātei, Apinis nebija tīrs etniskais latvietis – latviskas saknes viņam nāk no tēva puses, Madonas apkaimē meklējama pareizticīgo Apīņu dzimta. Viņa vectēvs Andrejs bija skolotājs Bučauskas pareizticīgo skolā (Praulienas pagastā), bet viens no četriem bērniem Aleksejs (mūsu Alekseja Apīņa tēvs) mācījās Rīgas garīgajā seminārā, tomēr neļūva par garīdznieku, bet iestājās kara skolā, piedalījās Pirmā pasaules kara cīņās, pēc tam bija dzelzceļa ierēdnis Krievijā. Tula viņš apprecējās ar intelligentas krievu ģimenes arvasi Proskovju Pilkovu. Pēc Latvijas atbrīvošanas ģimene atgriezās Rīgā, tēvs strādāja dzelzceļa virsvaldē, bet māte bija ārste ģinekoloģe.

Abi bērni Nina un Aleksejs piedzima Rīgā, tika nosaukti krieviskos vārdos varbūt mātes ietekmē, varbūt pareizticības dēļ (Apī-

Alekseja Apīņa un Martas Ārnes kāzu fotogrāfija.

Aleksejs Apinis 1975. gadā.

LNB LETONIKAS UN BALTIJAS CENTRA FOTO.

nim tika tēva vārds). Apīņa bērniņas fotogrāfijas rāda ļābi nodrošinātas vidusslāņu ģimenes skatus – Aļiku (tā viņu sauca ģimenē) jūrnieka uzvalcīnā jūrmalā vai abus ar māsu vizināties ziemēlbrīču vilktās kamanās. Kādreiz sarunās viņš minēja, ka mājās māte veidojusi krievisku gaisotni, kas viņam bija neciešama un nepatīkama atmiņa. Ārpus ģimenes Apinis uzturējās latviskā sabiedrībā, mācījās prestižajā 1. vidusskolā un absolvēja to ar zelta medaļu.

1945. gadā jaunais censorsis vēra "Alma mater" durvis, studijām izvēlēta klasiskās filoloģijas nodaļa, te ieguva ne tikai latīņu un sengrieķu kultūras un valodas zināšanas, bet arī loģiskās domāšanas treniņu, pēc paša vārdiem, klasiskajās valodās "valda stingra likumība un cēlonība. Sakarā ar to šo valodu mācīšanās liek mums apgūt vienu no loģiskās un zinātniskās domāšanas pamatiem – prasmi izlobīt likumību katrā atsevišķā gadījumā". Savu nākotni viņš domās saistīja ar zinātniski pētniecisku darbu, taču kāds notikums izdarīja krasu lēcīenu biogrāfijā, padarīja viņu zināmā mērā par komunistiskās sistēmas disidentu vai aussaideru, vienlaikus atņēmot darba iespējas padomju zinātniskajās iestādēs.

1948. gadā Apinis salaulājās baznīcā ar kursabiedrēni, Vecpiebalgas "meitu eglēs garumā" Martu Āmi. Skaitātais pāris baznīcā kā laulību uz izvēlējis eistētisku jūtu vadīt, jo padomju dzimtsarakstu iestādes nebija iekārtotas skaisti. Lai gan Apīņi nebija ticīgi un nepiekopa reliģiskus rituālus, šīs solis

noteica karjeras virzienu par labu bibliotēkai, grāmatai un tās vēstures pētniecībai.

Kad klasiskās filoloģijas studiju virzienu likvidēja kā padomju dzīvei nevajadzīgu, Apīņiem radās iespēja pāriet vien uz praktiski izvērztu bibliotēkas nodaļu. Pēc studijām abi teicamnieki tika iedalīti darbam tolaik prestižajā Zinātņu akadēmijas fundamentālajā bibliotēkā, taču bibliotēkas direktors, uzziņājis par padomju studentu necienīgo rīcību, no tiem atteicās. Totes Latvijas Valsts bibliotēkas (tagad Latvijas Nacionālā bibliotēka) direktors Arnolds Rīdzenieks teicis: "Es viņus pēmsu." Šos vārdus Apinis atcerējās visu mūžu un ar savu ieguldījumu attaisnoja bibliotēkas vadības gaidas.

Visu mūžu uzticīgs bibliotēkai

Bibliotēkas atmosfēra un atrašanās no vadības attāļajā Jēkaba ielas namā Rīgā ļāva saglabāt pašcieņu un neatkarību, bet pieredze staļiniskos represiju laikā tomēr mudināja ievērot piesardzību. Viņš neizaičināja vadību un necentās provocēt komunistisko kārtību, bet gāja savus ceļus – nodibināja reto grāmatu un rokrakstu nodaļu un strādāja ar retām, senām grāmatām, pētīja to vēsturi. Vadība – Rīdzenieks, vēlāk Aina Degļava – viņu cieņīja un novērtēja, un Apinis reizem izteicās: "Direktore mums ir laba, jo viņa ļauj strādāt." Bibliotēkā viņš atrada vietu, kur var veikt zinātniskos pētījumus neatkarīgi, nemaksājot melus valdošajai ideoloģijai.

Iespēju robežās, cik sistēma pieļāva, viņš centās apiet vadošās dogmas. Rokrakstu

arhīvu komplektēšanā bibliotēkā bija jā sadarbojas ar privātpersonām, radošām personībām, novadpētniekiem un citiem. Tā radās iespēja iemānīt fondos tādus materiālus, kuriem saskaņā ar instrukcijām būtu jānonāk specfondā. Tādā veidā starp rokrakstiem glabājās dažāda veida neatļauta grāmata, dažī rokrakstu arhīvi, piemēram, sociāldemokrāta Fricē Mendera rokraksti – tikai darbiniekiem pieejami, jo kataloga kartīšu priekšā bija uzraksts: "Izsmiegt tikai ar Apīņa atļauju." Tas uzkrināja jauna darbinieka interesi – atceros, kā krātuvē starp plauktiem tupēja un laistīju, kā padomju vara izstūjusi Menderu uz Krāslavas novadu.

Grāmatas autors izsūdzēja bēdas, apveltot redaktori ar tādiem izteicieniem kā "viņa ir tik stulba, ka pat vārdu stulbs raksta ar p".

Lojalitāte marginālām personībām izpauzās arī darbinieku atlasē reto grāmatu un rokrakstu nodaļai. Šeit vietu atrada un turpināja pētniecību no Zinātņu akadēmijas izraidītais vēsturnieks Jānis Zemzaris. Arī šo rindu autore bija atļāvusies pretoties režīmam. Kad universitātes vadība uzziņāja, ka Apinis piedāvājis man darbu, viņš esot izsaukts uz katedru un bridināts, tomēr viņš bridinājumu nepēma vēra.

Pirmās grāmatas izdošana

Milzīgs pārdzīvojums viņam bija pirmās grāmatas un mūža darba redakcija izdevniecībā "Liesma". Pirms Apīņa bija gan baltvācu un Latvijas neatkarības laika atsevišķi pētījumi un pētnieki, kas pievērsās latviešu grāmatniecības vēstures tēmām (K. Straubergs, K. Karulis u.c.). Tomēr grāmatniecības vēsture kā teorētiska disciplina nebija formulēta un trūka zinātniski pamatota vispārēja pētījuma tās vēsturē. 20 gadus Apinis vāca faktus un ziņas par latviešu grāmatu izdevējiem un iespiedējiem, kas ir tradicionālās grāmatniecības pamatā, kā arī paplašināja pētniecisko lauku ar grāmatu izplatības un lasīšanas tēmām. Lai norobežotos no ideoloģiskiem uzslāpojumiem, Apinis no pirmākumiem uzsāko pētījumu noslēdza ar 1900. gadu. Eksaktajā materiālā balstīta, ļoti kompakti uzrakstīta monogrāfija bija sagatavota publicēšanai 70. gadu sākumā. Katra rinda grāmatā tika rakstīta ar pārliecinošu pamatojumu fakts, secinājumi balstīti uz tiem vai lietu loģikas. Bet darbā, pat tā ievadā nebija nevienas padomju ideoloģiju slavināošas rindas.

Jau zinātniskās recenzēšanas un vērtēšanas posmā Apinis nebija apmierināts ar vērtējāju viedokli, politiski indiferenta grāmatas oficiālajos vēsturniekos izraisīja aizdomas, tomēr tā izgāja cauri un nonāca starpplauktiem "Liesma". Teksta literārā redakcija tika uzdotā A. Dzintarai, bet viņa ar svitrojumiem un redakcio-

vīra, čekista Jāņa Dzintara pratināšanas laikā cilvēks esot nomiris kabinetā.

Kad grāmata nāca klajā melnas krāsas iesējumā, viņš to iedēvēja par "melno zārku", jo uzskatīja, ka grāmata ir ļoti būtiski redaktores sakropļota. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā glabājas manuskripts, kurā autors atjaunojis visus Dzintaras un citu redaktoru labojumus, tā ka katrs var tos apskatīt un novērtēt. Apīnim ļoti sāpēja katrs nepamatots labojums, it kā būtu nogriezts no paša miesas, tomēr, objektīvi ņemot, "Latviešu grāmatniecība" (1977) nav nekāds "melnais zārks", bet labākā un pilnīgākā latviešu grāmatniecības vēsture, kas līdz šim tapusi, ko joprojām var lietot uzzīņai un lasīšanai.

Lielāko "bumbas sprādzienu" Apinis sagādāja pēc grāmatas iznākšanas. Viņš pieteica savu uzstāšanos grāmatniecības komisijas sēdē, kura darbojās zem ZA Fundamentālās bibliotēkas jumtā, bet pats bija viens no tās vadītājiem. Referātā Apinis uzstājās ar ārkārtīgi asu runu, atnaskoja izdevniecību un tās redaktori, pamatoja, kā viņš kā autors ir pazemots (sēdes protokols ir saglabājis Latvijas Nacionālajā bibliotēkā). Dzirdējām, ka izdevniecība apsvērusi iespēju vērsties par šo apsūdzības runu pret Apīni tiesā, tomēr tas nenotika un konflikts noklusā. Apinis turpināja pētījumus latviešu grāmatniecības vēsturē. Nākamās grāmatas caur redakcijām izgāja gludāk, jo viņš arī vairs neskaitījās "jaunais autors".

Latvijas mīlestība
Apinis ļoti mīlēja lauku cilvēkus, sievas mājas Vecpiebalgas "Krūmēnos" bija viņa miera osta, bet Ārņu ģimene – cilvēku ētiskās tīrības ideāls. Šķiet, ne bez "Krūmēnu" iespaida mīlestība pret vienkāršo darba cilvēku atspoguļojās pētniecisko tēmu izvēlē – hermētisku brāļu draudzīgu rokraksta literatūra, grāmata latviešu valodā, ko turējušas zemnieku rokas un atstājušas tajās par skopai rakstu rindai, vai izsekots, kā nabadzīgs zēns no laukiem caur grāmatām kļuvis par zīnību vīru.

Latvijas mīlestība atspoguļojās arī viņa interesē par novadu dabu un cilvēkiem. Vispamatīgāk tika izpētīta un kājām izstaigāta Vecpiebalga, kur viņš šad tad mēdza vadīt grupu ekskursijas. Vadot ekskursijas pa grāmatniecības vēstures izstādē, viņš mēdza atgādināt Ata Kronvalda vārdus par dzimteni: "Tev tā zeme mīļa jātur, jo tu esi cilvēks."

Kad mājās vairs nav, kur likt grāmatas

Droši vien daudzi vēl atceras laikus, kad priecīgi satraukti savlaicīgi ieņēmām vietu rindā pie grāmatnīcas, lai varētu nopirkt jaunākās grāmatas. Mūsdienās tās var nopirkt ik uz stūra, un tagad problēma drīzāk ir nevis – kā dabūt lasāmo, bet kur likt gadu gaitā sakrājušās un vairs nevajadzīgās grāmatas.

Bieži vien kā vietu, kur nodot vecās un pašam nevajadzīgās grāmatas, min bibliotēkas. Taču Rīgas Centrālās bibliotēkas depotāriņā atziēt, ka šobrīd Rīgas bibliotēkas grāmatas īsti nepieņem, un tam ir vienkāršs izskaidrojums – visu laiku izdod arvien jaunas grāmatas un nav, kur likt vecās. Turklāt cilvēki lielākoties vēlas nodot vecas, padomju laikos izdotas grāmatas, sējumus un enciklopēdijas, kuras lasītāji vairs nelsa un kas bibliotēkām īsti nav vajadzīgas. Turklāt cilvēki bieži nes vienas un tās pašas grāmatas, kādas bibliotēkas jau ir nokomplektējušas. Arī citās Latvijas bibliotēkās rūpīgi izvēlas, kuras grāmatas ņemt, un arī viņi diemžēl nevēlas vecus izdevumus, jo lasītāji pārsvārā grib lasīt jaunās un svaigas grāmatas. Taču vienmēr ir vērts apjautāties turvējā bibliotēkā, vai viņiem var piedāvāt kādas grāmatas.

Atdod parādu sabiedrībai

Vienīgais grāmatu glābējs Latvijā šobrīd ir režisors un kādreizējais televīzijas šovu veidotājs, daudzdiem pazīstamais realitātes šovu *Balstīņa* Rolands Laķis. Viņš ņem pilnīgi visas grāmatas, tādējādi atbrīvojot cilvēku no grāmatu grēdām mājās. «Aizgāju pensijā un sapratu, ka man ir jaatdod morāls parāds sabiedrībai, jo sabiedrība visu manu mūžu ir mani ēdinājusi, dzirdinājusi, apmācījusi, devusi darbu, nodrošinājusi sociālu vidi. Šis man šķiet neparasts veids, kā šo parādu atdot, jo te man bez lielības jāsaka, ka esmu vienīgais, kas ir spējīgs paņemt visas grāmatas. To daru viens, balstoties uz savu pensiju, – visi ieguldījumi ir manis paša. Varbūt kādreiz kāds vēlas nopirkt kādu īpašu grāmatu – tad kāda kapeiķa iekrīt. Taču esmu maksimāli atvērts arī sponsoru piedāvājumiem. Ceru vēl sava mūža laikā saņemt ordeni par ieguldījumu grāmatu glābsnā. Starp citu, pusotra gada mācīties Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un

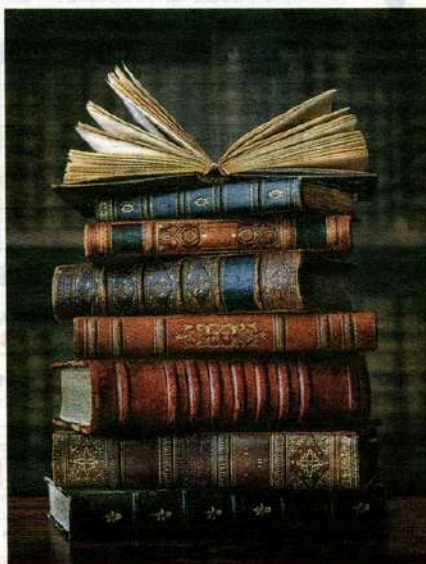
man ir bibliotekāra diploms. Tā bija ļoti intensīva un kvalitatīva apmācība, ko visiem iesaku. Kad sāku mācīties, mani bērni sāka mani cienīt un teica – nu, ja tu savā vecumā esi spējīgs mācīties, tad ko mēs te pikstam? Man ir 70 gadu, un es vēl kustos. Grāmatas ir ļoti smagas, un noliktava ir mana sporta zāle,» atziēt Rolands Laķis.

100 000 grāmatu

Uz Rolanda Laķa noliktavu var vest pilnīgi ikvienu grāmatu un pilnīgi visās valodās.

«Pēc tam visas grāmatas šķiroju. Izšķiroju fiziski nolietotās, jo dažreiz cilvēki atved grāmatas, kas 20 gadu ir gulējušas pagrabā, un tad zvana un saka – mēs nolēmām šķirties. Skaidrs, ka bibliotēkas plauktā tādās nelikis. Grāmatas šķiroju arī pēc satura, jo skaidrs, ka grāmata ir tikai konteiners. Tātad jebkurš šāds konteiners laika gaitā zaudē savu saturisko vērtību. Bet ir kāda ļoti interesanta lieta – pie mums nāk daudz vēsturnieku, jo publiskās bibliotēkas pēdējo 30 gadu laikā ir izmetušas lielāko daļu padomju laika literatūras, piemēram, par sarkanajiem strēlniekiem, partizāniem. Uzstādījums ir skaidrs – pašvaldību bibliotēkās, droši vien ideoloģisku apsvērumu dēļ, tādām grāmatām nevajadzētu būt. Bet vēsturniekiem sevišķi dokumentālās grāmatas ir materiāls, pēc kā viņi veic pētījumus. Burtiski pirms pāris nedēļām pie manis atnāca kāds vēsturnieks un prasīja, vai nevaru atrast Pēteri Stučku. Bet mums tieši stāv septiņi sējumi viņa kopoto rakstu! Vēsturnieks bija laimīgs, sarunājām, ka viņš paņem visas grāmatas, un tad, kad būs uzrakstījis savu zinātnisko darbu, atnesīs atpakaļ.

Protams, pie mums nāc arī jaunākas grāmatas, jo liela daļa jauno grāmatu ir vienreizlietojamās – vienreiz izlasīji un diez vai lasīsi otrreiz, kaut vai to pašu lielisko Denu Braunu. Vēl viena grupa ir dažādu veida pirmstāra izdevumi, kas atkal ir

interesanti no vēsturiskās izpētes viedokļa.

To visu sasķiroju, un grāmatas nonāk bibliotēkas telpā, kur tiek ievietotas datubāzē. Pēc ievietošanas datubāzē grāmata nonāk plauktā. Lai gan precīzu skaitu nezīnu, lešu, ka šobrīd uz vietas ir aptuveni 100 000 grāmatu,» spriež Rolands Laķis.

Vediet visu – mēs tiksim galā!

«Arī tad, ja man atved desmito Paulu Koeļju, tā nav problēma, jo viņu joprojām lasa un viņš ir cieņīgs būt plauktā jebkurā Latvijas mazajā ciemā. Protams, jāreķinās, ka padomju laikā tirāžas bija milzīgas, bija daudz propagandas grāmatu, kas savu vērtību ir zaudējušas. Parasti jau cilvēku atvestās grāmatas ir ļoti līdzīgas, tikai ar dažām atšķirībām. Ja atved *Latvijas Padomju enciklopēdiju* un mums jau divas tādas ir tad trešā nonāk makulatūrā. Mums ir sardarbība ar makulatūras savācējiem, uzzvanu, un viņi reizi mēnesī atbrauc un paņem to, kas mums nav vajadzīgs. Mums ved arī dažādus reliģiskus izdevumus un Bībeles stāstīņus, un skaidrs, ka mēs nevaram noniecināt arī šāda veida literatūru, – mums jābūt iecietīgiem gan pret bijušajiem komunistiem, gan ticīgajiem. Sabiedriskās bibliotēkas

ļoti strikti ierobežo reliģisko grāmatu daudzumu, lai nebūtu interešu konflikta starp dažādām konfesijām. Līdz ar to publiskajās bibliotēkās pamatā ir literatūra ar ļoti lielu vēsturisko vai citu veidu pievienoto vērtību. Arī man, piemēram, Jura Rubeņa grāmatas stāv goda vietā, lai arī tās pēc būtības ir reliģioza satura grāmatas. Nekad nevarēšu izmest Raini, Rūdolfu Blaumanī – viņi ir mūsu Latvijas kultūras kanonā un ir mūsu vērtība. Pat ja cilvēkam kāda grāmata liekas pilnīgs štrunts, katrā grāmatai ir kāda vērtība. Kāpēc mēs aicinām vest mums visu? Jo cilvēkiem ir ļoti grūti novērtēt. Viņš, piemēram, paskatās uz Stučkas kopotajiem rakstiem – kas tas par mēslu? Un izmet miskastē. Bet vēsturniekam tas ir zelta gabals. Tāpēc mums ir princips – vediet visu, mēs tiksim galā,» uzsver grāmatu glābējs.

Veido Kopienu bibliotēku

Ko Rolands Laķis iesāks ar tādu daudzumu grāmatu? Viņa koncepts – soli pa solim lēnām izveidot tā saucamo Kopienas bibliotēku sistēmu. «Mans plāns ir vienkāršs: Latvijā ir 6200 ciemu, tikai katrā 11. ciemā ir pašvaldības bibliotēka, bet citos nav nekā – ne skolas, ne veikala, arī cerības nav.

Nu, lūk, mūsu plāns ir atgriez cerību un grāmatas šajos ciemos. Ja lauku ciemā ir kaut viens cilvēks, kas ir gatavs savā privātajā mājā novietot grāmatu plauktu, mēs to piepildīsim ar grāmatām, bet ar diviem nosacījumiem. Pirmais – grāmatas ir kopējā datubāzē, lai jebkurš var *online* apskatīties, kas ir pieejams, piemēram, Košragā. Otrs – šī bibliotēka vismaz vienu reizi nedēļā vienu stundu ir pieejama pārējiem ciema iedzīvotājiem. Tas ir brīvprātīgais darbs, un šo bibliotēku uztur pati kopiena. Tas ir plāns, kur grāmatas nonāks tālāk. Pagaidām grūti pateikt, cik ciemu un kopienu būs atvērtas šādai idejai, jo ir viena problēma – mums ļoti lēni rit process, ko sauc par pilsoniskās sabiedrības attīstību. Tā ir sabiedrība, kurā cilvēki nosaka: mums vajag pamatskolu, tad paši uzturam tādu skolu. Mums vajag bibliotēku – tad paši uzturam bibliotēku. Šis process iet ļoti lēni, jo prasa mainīt cilvēka apziņu. Ceru, ka līdz mūža beigām es šo tiklu pa visu Latviju tomēr varēšu uzbūvēt.»

Morāls noziegums

Dažkārt cilvēki no grāmatām atbrivojas, tās vienkārši izmetot atkritumos. Rolands Laķis uzskata, ka tas ir morāls noziegums, jo jebkura grāmata ir vērtība neatkarīgi no tā, ka tā varbūt ir par sarkanajiem partizāniem. «Domāju, ka izmest grāmatu miskastē ir pēdējais, ko mēs izdarīsim. Līdz tam mēs centīsimies saglabāt, cik nu varēsim, bet skaidrs, ka 100 000 grāmatu, ir milzīgs daudzums. Tas viss prasa uzglabāšanu, tajā vieta ir jāorientējas, un vienam to ir ļoti grūti darīt. Daļa cilvēku vecās grāmatas izmanto arī kā iekurināmo materiālu, un šeit man ir stāstīņš. Bija periods, kad mēs vedām grāmatas arī

uz publiskajiem grāmatu plauktiem. Bet tad redzēju divas satrucošas lietas. Pirmais – neapzinīgi cilvēki grāmatas ņēma iekuram avižu vietā. Otra lieta – lēnām vai ātri, kā nu kurā vietā, šie grāmatu plauktīni kļuva par reliģisko sektu agitācijas punktiem. Viņi izmeta visas grāmatas un salika savējās. Kad to redzēju, sapratu, ka šis formāts nav domāts man un tā es nestrādāšu. Man ir savs plāns, un ceru, ka varēšu to īstenot,» tā Rolands Laķis.

KUR NODOT NEVAJADZĪGAS GRĀMATAS?

- Rolanda Laķa noliktava atrodas Rīgā, Gaujas ielā 11, slēgtā teritorijā, tāpēc, piebraucot pie vārtiem, jāzvana sargam, kurš ielaidīs iekšā. Jebkurā laikā jeb 24/7 cilvēks grāmatas var nolikt noliktavā, kas vienkārši aizvērta ar vārtiem. Tiem, kas ir gatavi vest uz noliktavu savas grāmatas, *Facebook* jāsameklē Rolands un viņam jāuzraksta – viņš iedods precīzāku informāciju. Atsevišķos gadījumos, piemēram, ja cilvēkam ļoti īpaši vāc bibliotēka, grāmatām var aizbraukt pakal, bet tas ir smagi un laikietilpīgi, bet to atsevišķos gadījumos var sarunāt.
- *Līgatnes papīrs* Rīgā, Teraudietuves ielā bez maksas pieņem grāmatas, arī žurnālus, bukletus, papīru, burtiņas, bet tikai tīras, bez plēvētiem un kabatiņām. Grāmatām jābūt sausām, iepakotām. Vairāk informācijas: *makulatūra.lv*
- Grāmatas var piedāvāt arī *labdarības veikaliem Otrā elpa, Tuvu*.
- Ja grāmatu nav daudz, tās var aiznest uz grāmatu apmaiņas punktiem vai nolikt publiskajos grāmatu plauktos.
- Mēģināt pārdot, piemēram, *myBook.lv*, *iBook.lv*, *luta.lv*, arī atbilstošās *Facebook* grupās.

Saņem grāmatu dāvinājumu

Alūksnes novada bibliotēka saņēmusi dāvinājumu no Dabas aizsardzības pārvaldes – nule izdoto Latvijas Sarkanā grāmatu. Sešos sējumos apkopotas retas un apdraudētas augu, dzīvnieku, sēņu, ķērpju un citu organismu sugas Latvijā. Katrā sējumā iekļauti sugu apraksti, informācija par to izplatību, apdraudējuma iemesliem un aizsardzības nepieciešamību.

No redaktoru priekšvārda: “Biologs Edvards O. Vilsons ir uzsvēris: Katra suga ir meistardarbs, kas radīts ar īpašu rūpību un ģenialitāti.” Šī atziņa ir arī Latvijas Sarkanās grāmatas pašreizējā jeb 3. izdevuma pamatā – apzināt, novērtēt un saglabāt Latvijas bioloģiskās daudzveidības vērtības – dabas “zaļos dārgumus”.

Latvijas Sarkanā grāmata pieejama Alūksnes novada bibliotēkā, Alsviķu, Jaunalūksnes, Jaunlaicenes, Liepnas, Mārupes, Zeltiņu un Māriņkalna bibliotēkās. **AMZ**

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas
Datums: 20.03.2026

Piektdien plkst. 14.00 Matīšu pagasta bibliotēkā tikšanās ar daiļrecepšu grāmatas «Vienaldzīgo nav!» autorēm Lienī Margeviču un Natu Brambergu.

Sestdien plkst. 9.30 – 14.00 Valmieras Integrētā bibliotēka aicina apmeklēt tālākizglītības nodarbību cikla 3. nodarbību par ilgtspējīgu attīstību un dzīvesveidu saskaņā ar dabu – kopīga izbraukuma nodarbība Dabas un tehnoloģiju parkā «URDA», Daibe.

Jaunnedēļ 17. martā plkst. 17.30 Valmieras Integrētajā bibliotēkā notiks pasākums «Konstantīns Pēkšēns un viņa laiks: arhitektūra un teātris». Pasākums veltīts diviem novadniekiem – ievērojamajam arhitektam Konstantīnam Pēkšēnam un pirmajai sievietei dramaturģei Marijai Pēkšēnai. Laipni aicināts ikviens interesents.

Avots: Liesma
Datums: 11.03.2026

Taciņa uz bibliotēku iestaigāta

Taurenes pagastā savulaik bija Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs (VPVKAC). Pagasta pārvaldniece bija arī sekretāre, kasīere un centra vadītāja. Kad izveidoja Cēsu novadu, pagasta pārvaldi likvidēja, šos pienākumus nodeva bibliotēkai. Taurenes bibliotēka ir vienīgā bibliotēka novadā, kur var saņemt arī VPVKAC pakalpojumus.

"Sākumā iedzīvotājiem bija apjukums, ka kārtot dažādas lietas nav jāiet uz pagastmāju, bet uz bibliotēku. Daudzi domāja, ka te tagad visu var noskaidrot un izdarīt, jo, kad sākām sniegt VPVKAC pakalpojumus, pagastā nebija arī saimnieciskā dienesta vadītāja. Mums prasīja par ceļu tīrīšanu, remontiem, jautāja par komunālām problēmām, bet pamazām taureniesi saprata, ar kādiem jautājumiem

jāveršas klientu apkalpošanas centrā," stāsta bibliotēkas vadītāja Ineta Rūnika.

Bibliotēkā ikviens var iesniegt iesniegumus valsts iestādēm - VSAA (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai), Nodarbinātības valsts aģentūrai bezdarbnieka pabalsta vai statusa iegūšanai, Valsts ieņēmumu dienestam un citām. Te, protams, var kārtot visas lietas, kas saistītas ar pašvaldību.

"Ne tikai pieņemam un tālāk nosūtām iesniegumus, bet arī veicam kases funkciju. Pašvaldības Sociālais dienests maznodrošinātajiem un trūcīgajiem aprēķina pabalstus, un tos var saņemt bibliotēkā. Pakalpojumi, kurus iedzīvotāji izmanto, ir ļoti dažādi: ikmēneša komunālie maksājumi, nekustamā īpašuma nodokļa un valsts nodevas samaksa," stāsta I. Rūnika un uzsver, ka samazinās to iedzīvotāju skaits, kam nav

bankas kartes un internetbankas. Ir pastāvīgs klientu loks, kuri bibliotēkā maksā pašvaldības nodrošināto komunālo pakalpojumu rēķinus, nekustamā īpašuma nodokli. Bibliotēkāre piezvana maksātājam, jau iepriekš izdrukā maksājumu kvītis, kad klients atnāk, lai nav jāgaida. Tā arī var regulēt apmeklētāju plūsmu. Gan māju vecākie, gan iedzīvotāji uz bibliotēku nāk pēc rēķiniem.

"Ir daudz pensionāru, kuriem pensiju piegādā pastnieks. Vieni maksājumus kāro skaidrā naudā," pastāsta Taurenes VPVKAC klientu apkalpošanas speciāliste. Pēc bibliotēkā pieņemts 451 maksājums, vidēji mēnesī 37, bet šogad februārī - 44.

Arī I. Rūnika vērtē, ka iedzīvotāji kļūst aizvien zinošāki un daudzi, kuriem pamācīts, kā samaksāt rēķinus, sazināties ar dažādām iestādēm, tagad to dara

paši. "Ir iedzīvotāji, kuri zvina, lai noskaidrotu, kā orientēties kādā mājaslapā," teic I. Rūnika un uzsver, ka visu laiku ir jāseko līdzi dažādām pārmaiņām. Atbalsts ir Cēsu un Vecpiebalgas VPVKAC speciālisti, kuriem vienmēr var paprasīt padomu. Pēc I. Rūnika pa telefonu sniegusi 144 konsultācijas.

Kad I. Rūnika devās atvaļinājumā, viņu aizvietoja kolēģe. Taurenes bibliotēka ir no retajām, kurā strādā divas bibliotekāres. Tā kā kolēģei ir puslode, bibliotēka strādāja līdz vienam dienam un ikviens saņēma nepieciešamos pakalpojumus. I. Rūnika uzsver, ja nebūtu kolēģes, ar bibliotekāres un KAC pienākumiem galā netiktu.

"Gan ar apmeklētājiem, kas atnāk samaksāt rēķinus, gan pēc grāmatām, neiztiekam bez sarunām par to, kas jauns pagastā. Tagad ir iedzīvotāju padome, ir, kam pajautāt. Bibliotēkā ir iero-

sinājumu kastīte, kur atstāt padomei jautājumus, ierosinājumus," pastāsta bibliotekāre un uzsver, ka iedzīvotāju padomes vēlēšanas arī notika bibliotēkā. Bibliotekāres daudzus uzrunāja, skaidroja par padomi. Vēlēšanās piedalījās 90 taureniesi. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Avots: Druva

Datums: 17.03.2026

Lasītāju klubīnā spriež par ziemas sporta veidiem un sportistiem

Pašā februāra izskaņā Jelgavas pilsētas bibliotēkā (JPB) notika Lasītāju klubīna dalībnieku tikšanās. Ņemot vērā, ka februārī norisinājās XXV ziemas olimpiskās spēles, šai reizei bija izvēlēta tēma - sports daiļliteratūrā.

"Lasītāju klubīnu iesākām ar aktivitāti - vai tu pazīsti ziemas olimpisko spēļu sporta veidus latviešu tautasdziesmās. Konstatējām, ka ziemas sporta veidi tika attēloti jau latviešu folklorā," stāsta JPB novadpētniecības speciāliste Andra Poota. Nākamā aktivitāte bija pārrunas par grāmatām,

kurās iespējams izlasīt par sportu un sportistiem. "No daiļliteratūras darbiem tas klāsts nemaz nav tik plašs. Diezgan lielu klubīna dalībnieku vērību izpelnījās rakstnieces Ilzes Kalnāres grāmata "Sniega roze", kuras varones Baibas Lielupes prototips ir starpkaru laika kalnu un distanču slēpotāja Mirza Martinsone-Bērziņa, kura savulaik tiešām bija leģendāra," turpina A. Poota. Klātesošie pārrunāja arī citu ar sportu saistītu izdevumu saturu, piemēram, Patricijas Nellas Vorenas grāmatu "Skrējējs" un Ilzes Upītes grāmatu "Atdzi-

mušie", kurā viens no galvenajiem varoņiem ir basketbolists, līdz ar to lasītājs var iepazīt šo sporta veidu tuvplānā.

Tā kā Lasītāju klubīna tikšanās notika ziemas olimpisko spēļu laikā, tā dalībnieki atklāja savus iespaidus par šo notikumu, sportistiem un, kā pausts iepriekš, arī literatūru, kam ir saistība ar sportu.

Nākamā Lasītāju klubīna tikšanās bibliotēkā plānota 29. martā, savukārt aprīļa pēdējā svētdienā tiks atzīmēta klubīna desmit gadu jubileja. □

— Lāsma Gaitniece

Avots: Zemgales Ziņas

Datums: 19.03.2026

Grāmatu klubiņš Mazsalacā

Elva Jēkabsons

Grāmatu klubs ir vieta, kur satiekas cilvēki, kuriem patīk un ir laiks lasīt. Tomēr tas nav stāsts tikai par grāmatām, tas ir arī par sarunām, ideju apmaiņu un jaunu skatpunktu atklāšanu. Tie sniedz iespēju ne tikai iepazīt jaunus autorus un žanrus, bet arī pārņemt izlasīto un apmainīties ar viedokļiem. Februāra beigās Mazsalacā tikās Mazsalacas bibliotēkas grāmatu klubs, kur šoreiz cits citu iepazīstināja ar mazsalacietu darbiem un mazsalacietu autoriem, kuri varbūt nav tik zināmi. Kā izrādās, šajā tikšanās reizē Mazsalacas grāmatu klubs arī svinēja gada jubileju.

Pirms gada – pirmā tikšanās reize

Tikšanos atklāja IEVA BĀLIŅA, Mazsalacas bibliotekāre:

«Grāmatu klubam ir jau gads. Pirmo reizi, ne tik kuplā skaitā, tikāmies aizvadītā gada februārī. Pirmā tikšanās reize bija iepazīšanās – kas mēs esam, ko lasām, kā esam iemācījušies lasīt un vai vispār mēkam lasīt, kādas ir mūsu attiecības ar grāmatām. Pēc tam turpinājām tikties reizi mēnesī, pārrunājot gan dažādus tematus, gan arī konkrētas grāmatas. Februāris ir arī Mazsalacas dzimšanas dienas mēnesis, tāpēc nolēmām, ka šajā tikšanās reizē runāsim par Mazsalacas literātiem un Mazsalacu literatūrā. Mums ir arī novadpētniecības plaukts, kur to visu var atrast.»

Iepazīstina ar autoriem
ZANE JESKE, Mazsalacas bibliotēkas vadītāja:

«Mums ir daudzi un dažādi literāti, dažam ir izdota viena grāmata, citiem izdotas pat vairākas. Kad bija pandēmija, cilvēki uz bibliotēku nākt nevarēja, un mums bija sevi jānodarbinā. Tajā laikā tā nopietni pievērsāmies novadpētniecībai, es ieinteresējās par novadniekiem literātiem un atradu dažādus autorus. Protams, šeit varam diskutēt par to, vai novadnieks ir šeit piedzimis un dzīvi pavadījis Mazsalacā, bet mēs par novadniekiem uzskatām arī tos, kas šeit ir tikai skolu pabeiguši un savu dzīvi pavadījuši citviet.

Tā es atradu dzejnieci **Indru Mežnoru**, istajā vārdā Emmu Elvīru Skudru. Dzimusi Mazsalacā 1911. gada 15. decembrī, 1931. gadā beigusi Mazsalacas Skolu biedrības vidusskolu un uzsākusi studijas Latvijas universitātes Filoloģijas un filozofijas fakultātē Baltu filoloģijā. Padomju varas gados strādājusi Rīgas pilsētas 1. bibliotēkā par bibliotekāri un daudz rakstījusi 1950. un 1960. gados. Tie, kas ir dziedājuši korī, viņu vairāk zinājuši, jo viņa aktīvi piedalījies dažādos dzejas un dziesmu konkursos. Ieguvusi arī balvas par saviem tekstiem, kuras

MAZSALACAS GRĀMATU KLUBIŅĀ – prāvs cilvēku pulciņš.

pēc tam komponisti pārvērtuši dziesmās bērniem un jauniešiem. «Dziesma» ar Indras Mežnoras tekstu, kuru komponējis Jānis Ozoliņš, 1955. gadā iekļauta un 22. jūlijā sieviešu kora izpildījumā izskanējusi Padomju Latvijas Dziesmu svētkos. Dziesmu tekstu konkursos dzejnieces teksti vienmēr atzinīgi novērtēti un ieteikti komponēšanai. Viņas vārds tolaik minēts kopā ar Valda Luksa, Valda Rūjas, Jūlija Vanaga, Montas Kromas, Arvīda Skalbes, Ojāra Vācieša, Alfreda Krūklja, Olgas Lisovskas, Skaidrītes Kaldupes un citu mūsdienās labi atpazīstamu latviešu dzejnieku vārdiem. Viņa daudz tika publicējusies periodikā, taču, kad 1960. gadu beigās viņa devās pensijā, ir noslēgusies no cilvēkiem. Varam tikai minēt, kāpēc, taču iespējams, ka viņas publicitāte nebija viņas personīgā izvēle, bet gan padomju režīma, ideoloģijas vai profesijas uzlikts pienākums, jo, kā vēlāk norādījis Arvīds Līdācis, pēdējās savas dzīves gados dzejniece noslēgusies no ārpaules, jo dziļi pārdzīvojuši savas sirdsapziņas un padomju režīma sadursmi. Nav ziņu, ka viņas dzeja būtu publicēta krājumā, taču, izmantojot *periodika.lv* un ierakstot atslēgas vārdus «Indra Mežnora», varēs atrast gan viņas darbus, gan kritiku par viņu, gan arī citu informāciju.»

Otrs autors, par kuru stāsta Zane, ir Aleksandrs Emīls Vilks. «Dzimis 1903. gadā, miris Anglijā 1989. gadā. Viņš visvairāk rakstījis ar pseidonīmu **Sedas dēls**, bet tie ir bijuši vairāki. Pēc profesijas mežkopis, arī žurnālists un literāts, armijā bija štāba virsnieks. Viņš mācījies Mazsalacas ģimnāzijā, to beidza 1923. gadā. Skolas laikā sācis interesēties par žurnālistiku, sācis rakstīt rakstus, sūtīt publicēšanai un ticis arī publicēts. Viņš dzīvojis Vecates pusē, daudz rakstījis par Salacu, Skapokalni, Burtnieku ezeru. Viņa valoda bija bagātīga, pats atzinis, ka autoritāte literatūrā bijis Kārlis Skalbe, par ko viņš ļoti jūsmojis. Pārsvārā ir publicējis periodikā,

neatradu informāciju, vai kas ir ticis publicēts ārzemēs, un nav arī izdota grāmata. Viņš vairāk rakstījis stāstus un esejas. Piemēram, stāstā «Iziris vaiņags» viņš apraksta savu jaunību un skolas gadus, kas aizritēja Mazsalacā, un arī savu pirmo mīlestību. Viņu raksturoja kā žurnālistu ar patriotisku tēlojumu, autoru ar lirisku noslieci. Viņam ir darbi par valsti, par patriotismu un karavīra dzīvi.»

Atmiņu raksti
Mazsalaciete **OLGA RASA** bija izlasījusi rakstnieka **Augusta Melnalkšņa** darbu, iepazīstināja ar viņu un ļoti *garšīgi* atstāstīja viņa stāstus:

«Es dzīvoju apmēram kilometru no Melnalkšņu mājām, tāpēc gribēju izlasīt kādu viņa darbu. Augusts Melnalkšnis dzimis 1876. gadā, mācījies Valtenberģu draudzes skolā. Viņš ir arī piedalījies 1905. revolūcijā. Melnalkšnis bija viens no mežabrāļu organizētājiem Vecsalacā. Par to 1909. gadā viņu apcietina un izsūtīta mūža nometinājumā Sibīrijā. 1931. gadā Augusts Melnalkšnis sastādījis grāmatu «Vadonis pa rakstnieku, mākslinieku, zinātnieku un kultūras darbinieku šūpuļa vietām» un arī rotaļu grā-

IEVA BĀLIŅA, Mazsalacas bibliotekāre, vadīja grāmatu klubiņa tikšanos. Ārija Romanovskas foto

ir bail, kāpj uz sētas un domā, ka titars viņu saknābs...

Tad ir stāsts par to, kā gājis ganos. Lai sunītis klausītu, tas arī ticis pacienāts. Viņš arī sīki un smalki aprakstījis kaimiņus. Interesanti tas, ka viņam kā ganam bija jānoskaidro, kur aug skaitākās eglītes un priedītes. Kāpēc? Tāpēc, ka no mazajām priežu un egļu saknītēm ir taisītas dažādas cibiņas un groziņi, kurus tirgojuši citiem cilvēkiem. Un iepriekšjums pēc tam ir bijis.

Apraksta arī to, kā ļoti gaidījis, kad tēvs brauks uz Rīgu. Mājās gatavojuši sieru, pienu, biezpienu,

ir tikko driķēta Rīgas lapa – latviešu dienas laikraksts, kurā aprakstīti jaunākie notikumi, piemēram, bijis rakstīts, ka ķeizars nomiris. Puika to visu klausās un domā, kur tad ir tā siltā lapa, bet to Vitols paņēmis, un, kad viņš tiek pie tās lapas, tā tak ir auksta! Tēvs viņam stāsta tā: kamēr pīrāgs cepas, arī ir silts, bet vēlāk atdziest, tāpat arī Rīgas lapa. Un iedod viņam jaunu cepuri. Bet puika tausta, ka cepure arī auksta...

Ir stāsts «Basās kājas» – par šī stāsta esamību es uzzināju 1991. gadā, kad atnācu dzīvot uz Mazsalacu. Vīra krusttēvs tinčināja, lai izstāsta par dažādiem notikumiem, un viņš stāstīja, ka esot bijis notikums, kad baznīcu iesvētīja, un Augusts Melnalkšnis un kaimiņš Melpēteru Kārlis gājuši uz baznīcu plīkām kājām, un viņus nelaida pasākumā. To stāstu jau biju piemirsusi, bet lasu grāmatā, un tur patiesi ir uzrakstīts stāsts par basajām kājām! Tur rakstīts, ka Augusts esot mācījies dziesmas dziedāt un ka iesvētīs baznīcu. Tas esot bijis 1890. gadā. Taču, kad bijis jāiet uz to baznīcu, skolotāja saka, ka ar plīkām kājām nedrīkst... Bet Augusts labākais dziedātājs! Tie bērni, kas bijuši apautām kājām, esot aizgājuši uz baznīcu, bet pārējie baskājainie puikas satpuši kokos un skatījušies. Viņš esot bijis ļoti aizvainots par to, ka viņu nelaida, un arī dziedāšanas skolotājs brīnījies...»

Varam diskutēt par to, vai novadnieks ir šeit piedzimis un dzīvi pavadījis Mazsalacā.

matu. Viņam bija brālis Krišs, un savu bērniņu viņš ir aprakstījis grāmatā «Mani puikas gadi», kurai ir divas daļas. Pirmajā daļā ir stāstu krājums, kurā aprakstīts, kā viņš ar brāli tiek vests uz Vidrižiem, kur ģimenei bija tuvi radnieki. Brauca zirga pajūgā, bērni ietuntuļoti lakatu lakatos, segu segās. Iebraukuši krogā pie Urgas, lai zirgi mazliet atpūtos un bērni tiktu paēst. Tikai otrā dienā viņi nokļuvuši Vidrižos, sākumā esot bijis ļoti jauki, viņus uzņēmusi *grosamma*, un viss bijis labi. Taču viņš nekad iepriekš dzīvē nebija redzējis tītaru, un puikam

ko vest uz Rīgu tirgot. Un tēvs ar strādnieku, kas uzvārdā minēts kā Vitols, brauc uz Rīgas tirgu. Pāiet vairākas dienas, kamēr aizbrauc un atbrauc, un puika skaita dienas – kad nu tēvs atgriezies mājās. Visu laiku tāds nemierīgs un gaida, beidzot strādnieki saka, ka tēvs nupat iebraucis sētā, un skrien viņam pretī. Un prasa, kā tēvam gājis, laimīgā kārtā ļoti izbraucis Rīgu, tad nu prasa, ko atvedis. Dod šo un to, bet puika gaidījis ko īpašu, jo ir dzirdējis, ka tēvs saka mātei, ka siltu lapu atvedis... Viņš domā, kas tā ir par siltu lapu, bet izrādās, ka tā

Koknesē būs vērienīgi lasīšanas svētki

Sestdien, 28. martā, Koknesē visas dienas garumā norisināsies vērienīgi lasīšanas svētki. Aicinām bērnus un jauniešus no 5 līdz 18 gadiem ļauties grāmatu burvībai. Pasākums norisināsies divās vietās: Kokneses bibliotēkā un Kokneses tūrisma informācijas centra izstāžu zālē. Svētku svinīgā atklāšana pulksten 10.30 Kokneses tūrisma centrā.

MĀRA BITĀNE,
JAUNIEŠU BIEDRĪBA "SOLIS"

Kokneses bibliotēkā no pulksten 11 līdz 12 būs rakstnieces Evijas Gulbes nodarbība "Koko un Riko Nedarbnica" (5–10 gadi). Darīsim, radīsim, rotaļāsimies un fotografēsimies ar mākslinieces Lindas Lošinas zīmētajiem tēliem!

* No pulksten 15 līdz 17.15 būs komiksu darbnīca (12–18 gadi) ar ilustratoru Juriju Tatarikonu, kurā dalībnieki iepazīs komiksu veidošanas pamatus un radīs savu tēlu kopā ar starptautiski atzīto ilustratoru.

Tajā pašā laikā paralēli notiks arī paneldiskusija par grāmatu klubiem. Runāsim par lasītāriem un meklēsim ceļus, kā pietuvināt jauniešus grāmatām. Piedalās: grāmatu blogere Sintija Dundure, Gabriēla Elizabete

Kareva (grāmatu klubs "Velvet") un Aleksandra Ugriķa (Jēkabpils bibliotēka).

Kokneses tūrisma centra izstāžu zālē no pulksten 11 līdz 12.30 rakstniece Linda Nemiera vadīs praktisko darbnīcu "Radošais nemiers" (15+). Linda sarakstījusi 12 grāmatas, pārsvarā fantastikas žanrā. Viņas romānos maģija satiekas ar racionālās pasaules cilvēcīgumu.

* No pulksten 13 līdz 14 uz pastaigu latviešu šausmu stāstos aicina rakstnieks Māris Rungulis ar nodarbību "Dzīvie spoku stāsti" (9–15 gadi). Kāpēc mums nepieciešami spoku stāsti un kā sadraudzēties ar savām bailēm? Atbildes meklēsim kopā ar vairāk nekā 40 grāmatu autoru un bērnu žurnālu redaktoru.

* Pulksten 17.30 — pasākuma noslēgums ar vērtīgām balvām no vietējiem uzņēmējiem. Izlozē piedalās visi reģistrētie dalībnieki.

Visas dienas garumā no pulksten 10.30 līdz 17 darbosies apdrukas galds "Laiks lasīt". Atnes savu T kreklu vai maisiņu un apdrukā to bez maksas! Būs grāmatu maiņas galds. Atnes savas grāmatas un iemaini pret citām! Erudīcijas spēles bērniem un jauniešiem — izpildi uzdevumus un atklāj sevi lasītāriem! Grāmatu iegāde — jaunas un aizraujošas grāmatas sadarbībā ar Aizkraukles grāmatnīcu "Zvaigzne ABC". ♦

Avots: Staburags

Datums: 20.03.2026

Smiltenes bibliotēka aicina dalīties lasīšanas pieredzē

Nākamajā nedēļā 26. martā, Smiltenes bibliotēka saviem apmeklētājiem piedāvā satikties omulīgā gaisotnē, dalīties lasīšanas pieredzē un uzzināt, kādi jaunumi bibliotēkā šomēnes sagādāti jaunākās literatūras "gardēžiem".

Tā būs bibliotēkas interešu klubu tikšanās, kas pulksten 15 sāksies Smiltenes bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļā Dakteru ielā 27 un uz kuru bibliotēka aicina ikvienu grāmatu mīļotāju.

Pasākuma laikā bibliotēkas darbinieces piedāvās jauno grāmatu apskatu. Lasītājus gaidīs 32 jaunas grāmatas – gan daiļliteratūra, gan nozaru literatūra.

Taču tieši sarunas par lasīšanu piešķirs šai tikšanās reizei īpašo "odziņu", uzsver Jolanta Zirne, Smiltenes novada bibliotēkas vecākā bibliotekāre.

"Lai gan lasīšana parasti ir individuāla pieredze, bibliotēkas

interesu klubīņš aicina to piedzīvot kopā, daloties domās, iespaidos un skatījumos, kas bagātinās visus klātesošos. Pasākumā divas lasītājas ir piekritušas stāstīt par savām vērtīgajām grāmatām, aicinot apmeklētājus jautāt, papildināt stāstīto ar savu pieredzi vai vienkārši klausīties un būt kopā. Aicinām aizmirst par grāmatas analīzi vai pareizām atbildēm. Sarunā pie tējas tases nemeklēsim autora vēstījumu, bet meklēsim savas vērtības starp rindīņām un atklāsim, kā šī grāmata uzrunā mūs šodien," stāsta Jolanta Zirne.

Smiltenes bibliotēka aicina ikvienu interesentu pievienoties šim dialogam, jo katrs dalībnieks, daloties ar izlasīto un savu unikālo skatījumu un emocijām, paplašina grāmatas horizontu.

Pēc pasākuma lasītājiem būs iespēja ņemt lasīšanai uz mājām martā saņemtās jaunās bibliotēkas grāmatas. ☑

— Sandra Pētersone

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 20.03.2026

LNGB tikšanās ar vēstures liecinieku – represētā atmiņu stāsts

Līdz ar pavasara tuvošanos Latvijā atkal īpaši pieminam vienu no sāpīgākajām mūsu tautas vēstures lappusēm – 25. martu. Tā ir diena, kas daudzām ģimenēm nes dziļas, personiskas atmiņas par zaudējumu, izsūtījumu un pārdzīvojumiem, kuri mainīja dzīves uz visiem laikiem.

Aicinām uz īpašu tikšanos Limbažu novada Galvenās bibliotēkas (LNGB) Vēstures draugu klubīnā 24. martā plkst. 16.15, kur šoreiz viesosies Ēriks Laimonis Baltalksnis – cilvēks, kurš bērnībā kopā ar ģimeni piedzīvojis izsūtīšanu uz Sibīriju. Šī nebūs tikai saruna par vēsturi. Tā būs dzīva liecība, personisks stāsts par bērna skatījumu uz notikumiem. Ikvienam būs iespēja ieklausīties viņa atmiņās, pārdomās un sajūtās par izsūtījuma ceļu, dzīvi svešumā un atgriešanos. Tas būs stāsts par izturību, cilvēcību un spēju saglabāt cerību pat vissmagākajos apstākļos.

Šādas tikšanās ir īpaši nozīmīgas, jo tās palīdz saglabāt dzīvu mūsu kolektīvo atmiņu un nodot to tālāk nākamajām paaudzēm. Tās ļauj ne tikai izzināt vēsturi, bet arī sajust to caur cilvēka personīgo pieredzi. Gaidīti visi – gan pastāvīgie klubīņa apmeklētāji, gan jauni klausītāji.

Vita MIKELSONE,
LNGB galvenā bibliotekāre
(novadpētniecība)

Avots: Auseklis

Datums: 18.03.2026

Punkts kartē ir kāda liktenis

Ilze Kalniņa

Valmieras Integrētās bibliotēkas pirmajā stāvā ir iespējams uzmeklēt Ukrainas karti, kurā, gluži tāpat kā Latvijas kartē, ir atzīmētas lielās pilsētas un mazpilsētas, arī ciemi.

Organizācija «Brīvības tilts» sadarbībā ar Valmieras Integrēto bibliotēku aicina ikvienu interesentu piedalīties īpašā koprades aktivitātē, proti, katru ukraiņi aicinot ar dzeltenu adatiņu atzīmēt savu pilsētu vai ciematu, no kura viņš nācis, bet ar zilo adatiņu katram no mums ir iespēja atzīmēt to vietu, kuru reiz Ukrainā esam apmeklējuši.

«Mums ir svarīgi parādīt, ka visas pilsētas un ciemati ir nozīmīgi – tie nav vienkārši punkti kartē. Tie ir stāsti, atmiņas un dzīvības,» saka labdarības organizācijas «Brīvības tilts» pārstāve Viktorija Jena. Ukraiņi šo kopīgo un sirsnīgo aktivitāti aizsāka, satiekoties 24. februāra vakarā, pieminot un domājot par to, kādi bijuši šie četri gadi, kopš valsts un tās cilvēki ierauti karā. Todien ukraiņi teica – karte tieši tamdēļ veidota, lai viņi paši un sabiedrība ik brīdi saprot, kāpēc vienas vai citas kvalitātes miera sarunās, Ukraina un tās prezidents nav gatavi diskusijām par teritoriju atdošanu, kāpēc Ukrainas aizstāvji priecājas par katru atgūto teritorijas kvadrātmetru, atgūstot okupētos ciemus.

«Tā visa ir Ukraina,» saka šīs iniciatīvas autori, aizrautīgi stāstot par Ukrainu, tās pilsētām, kur dzimuši, auguši, skolojušies, strādājuši.

Ukrainā ir metropoles, lielpilsētas, kuras iedzīvotāju skaita ziņā grūti salīdzināt ar Latvijas pilsētām. «Ukraina ir liela un katram no mums īpaša,» saka Viktorija no Harkivas, bet viņai blakus stāv Ksenija no Višhorodas, turpat Oksana no Ukrainas, un mēs zinām, ka kara sākumā pie mums atbrauca cilvēki no Bahmutas, Čerkasjiem, Nikopoles, no Dnipro, protams, no Kijivas, un viņi stāsta par senčiem, par vecākiem, vecvecākiem, kuri par savējo vienmēr sauks kādu mazu ciemu Doneckā, Luhanskā, valsts dienvidos, arī Karpatu kalnu daļā. Ir interesanti izzināt un būt daļai no šī kopīgā stāsta, jo valmierieši taču ceļojuši pa Ukrainu, pirms kara ļoti daudzi, gadu desmitus atpakaļ arī mani vecāki un vecvecāki. Mums stāstīts par piedzīvoto, arī šie punkti noder kartei, lai spēcīgāks šis kopības stāsts.

Žurnālists Atis Klimovičs Ukrainā darbojas ne tikai kā reportieris, bet arī voluntieris, vedot uz turieni pēc pasūtījumiem sagatavotu palīdzību

Staicelē viesojas Atis Klimovičs un Inese Zandere

10. martā Staiceles bibliotēkā aizvadītas divas aizraujošas tikšanās. Vispirms ar bērniem un arī pieaugušajiem tikās dzejniece un rakstniece Inese Zandere un pēc tam interesentiem bija iespēja klausīties žurnālista Ata Klimoviča stāstus par savu pieredzi Ukrainā. Bibliotēkas vadītāja Anita Strokša atgādināja, ka abi viesi ir dzīvesbiedri un labprāt bija gatavi ierasties kopā. Staicelieši no tā bija tikai ieguvēji.

A. Klimovičs piedāvāja savu aculiecinieka skatījumu uz notikumiem, par kuriem, šķiet, jau dzirdēts viss iespējams. Taču caur personīgajām fotogrāfijām un stāstiem par sadzīvi un konkrētiem cilvēkiem viņš spēja uzburt daudz lielāku klātbūtnes sajūtu, nekā varam gūt no rakstiem un ziņu sižetiem. Žurnālists jau sen Ukrainā darbojas ne tikai kā reportieris, bet arī voluntieris, vedot uz turieni pēc konkrētiem pasūtījumiem sagatavotu palīdzību. Viss sācies pēc tam, kad saju-

tis, ka ar rakstīšanu vien ir par maz. Viņš stāstīja: – *Tas sākās ar palīdzību bērniem, kuru tēvi krituši, aizstāvojot Doneckas lidošanu. Mēs noorganizējām 20 bērnu braucieni uz Latviju un viesošanos ģimenēs uz nedēļu. Vairākkārt esam vākuši palīdzību kritušo tēvu bērniem. Braucot šādā vizītē, lai arī cik labas dāvanas vestu, vienmēr liekas – nu, ko tu vispār vari pateikt mātei un bērniem?... Bet pretēji bažām tikšanās vienmēr ir sirsnīgas. Vienā no reizēm dzīvesbiedre Inese bija ukrainiski uzrakstījusi kartīti ar vienkāršu sveicienu no draugiem Latvijā. Māmiņa šo sveicienu nolasīja, un tas skanēja ļoti aizkustinoši. Pat līdz asarām.*

Tāpat viesis atklāja ļoti sadzīviskas detaļas – piemēram, to, ka tuvu frontes līnijai karavīru dzīves apstākļi būtībā ir labāki nekā civiliedzīvotājiem, jo atšķirībā no vietām, kur daudzdzīvokļu mājās nav elektrības un siltuma, karavīru blindāžās tas ir nodrošināts. Pārsteidza arī viņa

stāsts, ka viena no karavīru pieprasītākajām lietām ir lādētāji. – *Kāpēc? Tādēļ, ka tos būtībā lieto vienu reizi. Tos pārsvārā no gaisa nogādā pušiem, kas ir kaujas pozīcijās. Viņi var uzlādēt rāciju vai telefonu, bet nogādāt atpakaļ lādētāju īsti nevar. Ierīces varētu lādēt ar generatoru, bet tas ir siltuma un skaņas avots, kura dēļ karavīrus var atklāt,* – skaidroja žurnālists.

Kāda no klausītājiem gribēja zināt, vai viņam kā cilvēkam, kas daudz redzējis notiekošo uz vietas, ir sajūta, kad tas viss beigsies. – *Prognozes nav sevišķi labas, bet tas nenozīmē, ka mums jānolaiž rokas. Ukraini to nedara! Vislabākās zāles ir tas, ko teica kāds «Azovas» komandieris no Mariūpoles: «Nav jēgas zīlēt, kā tas viss beigsies. Pievienojies un darām!». Es domāju līdzīgi.*

Par tikšanos ar I. Zanderi – 3. lpp.

Mika ROMANOVSKA
teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 18.03.2026

Staicelē viesojas Atis Klimovičs un Inese Zandere

(Sākums – 1. lpp.)

10. martā Staiceli apmeklēja un ar interesentiem tikās žurnālists Atis Klimovičs un viņa dzīvesbiedre dzejniece Inese Zandere. A. Klimovičs stāstīja par voluntiera un žurnālista darbu Ukrainā, bet I. Zandere iepazīstinātu ar savu jauno grāmatu *Kaķa vijole*. Tās iedvesmas avots bijis ikdienišķs novērojums. – *Raugoties uz ēveļu skaidām un priekšmetu, kas saucas ēvele, man ienāca prātā doma, ka varētu būt tāda skaidu meitenīte, kurai vārds būtu Evelīna un kuras mamma būtu Ēvele, –* pastāstīja viešņa. Bērni ne tikai varēja klausīties pasaku par ēveļskaidu Evelīnu, bet arī redzēt grāmatā paredzētās ilustrācijas. Noslēgumā bibliotēkas vadītāja Anita Strokša pajautāja, kā

rakstniecei izdodas aizraut bērnus. – *Cilvēkiem šķiet, ka rakstnieki un dzejnieki, kuri darbus velta bērniem, tik ļoti viņus mīl, ka rakstot visu laiku domā tikai par bērniem un vēlas, kaut tikai mazajiem būtu labāk! Bet tas tā gluži nav. Lieta ir tāda, ka daudziem, arī man tai skaitā, vienkārši ļoti patīk bērnu grāmatas. Un tās rakstot, man ir interesanti. Ja iepriekš izdomā, ka rakstīšu tāpēc, lai bērnam iemācītu to vai šito, lai viņu gudri pamācītu, labi darbi nerodas. Lai uzrakstītu grāmatu, vissvarīgākais ir, lai pašam rakstniekam būtu interesanti, –* uzskata I. Zandere. Tikšanās atmosfēru vislabāk var raksturot fakts, ka pēc sarunu beigām I. Zanderei pieskrēja viena no bērndārzniecēm un viņu vienkārši samīļoja.

Pēc sarunas dzejniece atklāja, ka šādās vizītēs dodas jau kopš 80. gadu vidus – laika, kad sākusī rakstīt bērniem. Lai gan 67 gadu vecumā tas vairs nav viegli,

Inese Zandere rāda savu grāmatu *Kaķa vijole* un atklāj, cik interesanta var būt dzeja

viņa to dara labprāt. – *Bērni ir ļoti atsaucīgi. Nav bijusi tāda reize, kad kāds nepiešķrietu samīļoties – nu, kā šodien tā meitenīte. Tas nav viens tāds gadījums, bet tipiski. Padomju laikā gan tā nebija. Kaut kādā veidā tā tikšanās rakstnieku padara bērnam personiski mīļu. Viņš uzreiz arī citādāk grāmatu uztver. Tālab tajā visā ir ļoti daudz patīkamā, –* atzina viešņa.

Kādus jautājumus bērni visbiežāk uzdod? – *Daudz ko jautā. Nu, protams, sākot ar to, cik man gadu un cik mazbērnu. Bet izvaicā arī par to, kā rodas jauni darbi, tāpat – kā kļūt par rakstnieku. Ir svarīgi ar viņiem par to runāt. Ir svarīgi, ka mazie mēģina apzināties, ko viņi spēj. Un ir arī tādas grāmatas, kas ir gandrīz kā lekcija lielākiem bērniem, piemēram, «Puika ar suni». Tas nozīmē, ka sarunā stāstu par holokausta vēsturi Latvijā. Ir jādod informācija, lai viņi labāk saprastu to manu darbu. Vēl viens aspekts, par kuru ar*

bērniem labprāt runā I. Zandere, ir veids, kā caur spēli parādīt, cik interesanta var būt dzeja. – *Man ir izdomāti ļoti daudzi valodas uzdevumi, vingrinājumi, visādi jociņi. Mēģinu pievērst viņu uzmanību tam, ka dzejolī svarīgi ir ne tikai tas, par ko stāstīts. Būtiski – tieši kā viss vēstīts, kādas sajūtas un asociācijas tas izraisa. Piemēram, ir spēle ar jautājumiem, kur jāatrod paslēptais vārds, –* jo var jautāt, vai ozols dēj olas, vai grāmatai ir mati un tā tālāk. Dzeju ir grūti uztvert, ja nemeklē tajā arī to valodas spēli, bet bērniem tas patīk. Katru reizi saruna var būt citāda atkarībā no grāmatas un temata.

Tikšanās ar I. Zanderi notika Staiceles radošo sieviešu kluba *Stazele* un Valsts kultūrkapitāla fonda finansētā projektā *Kad runā laureāti*.

Mika ROMANOVSKA
teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 18.03.2026

Tiekas ar "Laimes putekļi" autori un izpildītāju

INESE ELSIŅA

14. martā Madonas novada bibliotēkā viesojās juriste, politiķe un grāmatas "Laimes putekļi" autore Ieva Brante.

Jau ilgāku laiku grāmata ir starp pirkதாகajiem SIA "Apgāds Zvaigzne ABC" izdevumiem, un tā spējusi aizraut daudzus lasītājus, par ko liecina sociālo tīklu slejas. Savukārt ar lasītājiem visā Latvijā autore klātienē tikusies jau vairāk nekā simts pārpildītās tikšanās vietās.

Lieliska sava stāsta izpildītāja

Madonā Ievas Brantes priekšnesums bija kā aizraujoša monozrāde ar uzburtām ainām un notikumiem no viņas dzīves. Vienīgi palīgi vai rekvizīti vairāk nekā pusotru stundu garajā *stendapā* bija Ievas Brantes milīgais suņuks, bibliotēkas darbinieces atnestā ūdens krūze un stikla glāze, kā arī grāmata "Laimes putekļi". Fragmentu lasījumi no autore grāmatas daudziem lika aizdomāties par līdzīgām norisēm savā ikdienā.

Pasākuma formāts, te pārtopot par Pepijai Garzeķei līdzīgu personāžu, te stāstot par sevi kā omi, kurai pēc kopīgas pastaigas pēkšņi mūžībā tiek aizsaukts vienīgais mazbērns, raisīja emocionālas un īpaši personīgas attiecības.

Ieva Brante ar savu dabiski atklāto pieeju spēja radīt vidi, kurā nevienam nebija jābūt paslēptam vai ideālam, jo "nevienu neinteresē perfektie, atmiņā paliek kopīgās emocijas, viss kopīgi pārdzīvotais".

No pīlēna līdz gulbim

— Es ļoti labi zinu, kā ir dzīvot nabadzībā, ēdiena trūkumā, apģērba un apavu neesamībā, arī draugu neesamībā, jo esi izstumts no sabiedrības tāpēc, ka tava mamma ir bijusi Stūra mājā. Es zinu, kā ir, kad tu gribi runāt latviski, bet tevi māca domāt krieviski, — vēstīja

Grāmata "Laimes putekļi" ir personisks stāsts, kurā autore Ieva Brante dalās pārdomās par dzīvi, izvēlēm un cilvēka spēju atrast prieku arī ikdienas sīkumos.

Foto — INESE ELSIŅA

Ieva Brante. — Un tāpēc es novērtēju un protu pateikt paldies par to, kas man ir šobrīd. To neviena mamma, tētis vai skola neiemāca. To iemāca dzīve.

Autore dalījās stāstos par pieredzēto, uzsvēra, ka "Laimes putekļi" ir vēstījums par ticību sev, saviem sapņiem un to piepildīšanas spēku: — Vārds var iedvesmot. Tas var nostumt mākoņus un ielaist svaigu gaisu telpā. Ar vārda pieskārienu var pamodināt cilvēku, domu, kustību. Reizēm nevajag daudz, reizēm vajag pavisam maz un soli pa solim kā čukstus. "Laimes putekļi" ir mani čuksti.

Prieks — ikdienas sīkumos

Grāmatā "Laimes putekļi" autore dalās pārdomās par dzīvi, izvēlēm un cilvēka spēju atrast prieku ikdienas sīkumos. Te savijas pieredze, novērojumi un pārdomas par to, kas patiesībā

veido laimi — bieži vien tie ir mazi, gandrīz nemanāmi mirkļi, kurus autore simboliski sauc par "laimes putekļiem". Grāmata rosina lasītājus apstāties, no cita skatpunkta paskatīties arī uz savu dzīvi un novērtēt to, kas ir līdzās.

— Nelaimīgs cilvēks nevar padarīt laimīgu sev blakus esošus cilvēkus. Es ik pa laikam apstājos, pasmaidu savam spoguļattēlam un saku sev: "Čau, lieliskā! Tev šodien viss būs labi!" — gandrīz kā tādu recepti klātesošajiem atkāja Ieva Brante. — Ko es ar to gribu teikt? Viss būs labi! Ari tad, ja šobrīd tā nešķiet. Agri vai vēl gaisma uzvar tumsu. Tas ir tikai laika jautājums. Viss izdosies, sanāks un būs.

Jābūt izlēmīgam un drosmīgam

Tēma, kas caurvija tikšanos, bija drosmē mainīties, pārvarēt bailes un pieņemt pārmaiņas. Ieva

Brante neslēpa, ka laulībā devās agri — 16 gadu vecumā. Tā kā bērībā piedzīvoja lielu nabadzību, viņa sapņoja par elementāro — tīriem palāgiem un ēdienu ledusskapī. Redzot vīrieti, kam viss ir, noticēja, un tikai pēc tam iepazīna, ka šis cilvēks viņu ietekmē gan emocionāli, gan fiziski. Pēc deviņiem gadiem no toksiskajām attiecībām atrada sevi drosmīgi iziet.

Katru dienu nodzīvot kā šodienu

Dzirdētais klātesošos ietekmēja, mudināja būt autentiskiem un novērtēt katru mirkli. Pasākuma noslēgumā bija iespēja grāmatā saņemt autogrāfu un vēl neformāli aprunāties. Tas tikšanos vērtā ne vien par literāru notikumu, bet par iedvesmojošu kopā būšanu, kur katrs no dzirdētā var paņemt līdzi kādu savu "laimes putekli".

Avots: Stars

Datums: 20.03.2026

Nokārtot eksāmenu ar Ernesta metodi

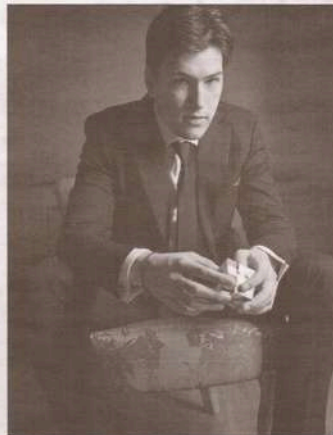
Sanita Liepiņa

Ernests Kazakevičs ir kļuvis par vienu no atpazīstamākajām personībām internetā. Viņš palīdz tūkstošiem Latvijas skolēnu pārkāpt pāri vienam no lielākajiem mācību šķēršļiem — matemātikai —, vēl vakarā pirms eksāmena cenšoties atsvaidzināt jauniešu zināšanas ar *glābējvideo*. Tieši pirms pavasara brīvlaika Talsu Galvenajā bibliotēkā viņš iedvesmoja arī mūspuses jauniešus.

«Valsts Matemātikas olimpiādes 2. vietas ieguvējs un Valsts Zinātnisko darbu konferences 1. vietas ieguvējs, kurš matemātikas eksāmenu nolika uz 100% pēc jaunās *Skola 2030* sistēmas,» tā par Ernestu vēsta viņa mājaslapa. Ernests ķērienu uz matemātikas savulaik pamanīja skolotāji Oļaines 1. vidusskolā. Viņš absolvējis Rīgas Valsts 1. ģimnāziju, bet šobrīd ir Rīgas Ekonomikas augstskolas students.

Ernests bērnībā spēlēja hokeju, futbolu un apmeklēja mūzikas skolu, kur apguvis akordeona spēli. «Man nekad nav patīcis tustēt, man vienkārši bija skola un hokejs. Es iegāju tādā grafikā — atnāc noguris no treniņa, izmācies un ej gulēt, bet tāda fokusēšanās man palīdzēja,» atzīst Ernests. Pat mācoties Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā, pūsis spēlēja Latvijas hokeja vīrsliģā. Viņš uzsvēr, ka disciplīna un «pienākuma apziņa», ko viņš guvis no vecākiem un sporta, ir bijusi galvenā atslēga uz panākumiem matemātikā.

Sanākušajiem jauniešiem un arī dažiem ziņkārīgiem pieaugušajiem, kam žēl, ka «Ernesta metode» nebija viņu skolas laikā, Ernests izstāstīja praktiskus piemērus, cik svarīga ir matemātika dažādās jomās, sākot no avioinženierijas līdz mākslai. Kopā tika

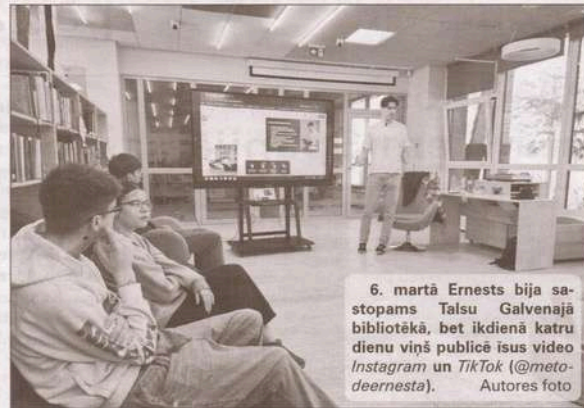

No Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas skolēna Ernests ir kļuvis par vienu no atpazīstamākajiem jaunajiem pedagogiem Latvijā, kurš sociālajos tīklos māca matemātikā vienkārši un saprotami. Publicitātes foto

apreķināts, cik tālu var aizlidot drons, kāds ir baktēriju vairošanās ātrums, kāda zāļu deva nepieciešama zidainim, kā proporcionāli uzzīmēt cilvēku... Bet kāpēc vispār mācīties matemātikā, ja ir kalkulators un *Excel*? Ernests Kazakeviča atbilde skeptiķiem: «Ja mēs neieņemam saskaitīšanas būtību, bērnām šis process asociēties tikai ar simbolu « $2+2=4$ », bet viņam nebūs skaidra šīs darbības nozīme un jēga. Viņš nespēs efektīvi pielietot ne *Excel*, ne kalkulatoru, jo viņš vienkārši nezinās, ko un kāpēc šie rīki saskaitīs.»

Taktika eksāmenā

No kaisles pret matemātikā un vēlmes palīdzēt citiem ir izaugusi Ernesta metode — pieceja, kas palīdz skolēniem ne tikai pacelt vidējo atzīmi, bet arī iemācīties domāt loģiski, strukturēti un ar pārliecību

6. martā Ernests bija saņemams Talsu Galvenajā bibliotēkā, bet ikdienā katru dienu viņš publicē īsus video Instagram un TikTok (@metodeernesta). Autore foto

risināt uzdevumus. Metode radīta, lai palīdzētu skolēniem nevis «iekalt» formulas, bet gan saprast to darbības principus, tādē-

jādi panākot maksimālu rezultātu ar mazāku laika patēriņu. Runājot par taktiku eksāmenā, Ernests min, ka var nezināt arī visas tēmas, bet tad jākoncentrējas uz tām, kuras vari iemācīties. Eksāmenā netērē laiku un nesēdi pie uzdevumiem, kurus tiešām nesaproti. Citādi, lauzot galvu par to, vairs neatliks laiku uzdevumiem, kuri ir pa spēkam.

Jaunieši jautāja, vai arī šogad pirms eksāmena būs Ernesta «glābējvideo»? «Jā, būs. To visi jautā un gaida, būs. Kad nāks tuvāk, tad tas visur tiks reklamēts,» apstiprināja autors. Viņš atcerējās iepriekšējo pieredzi ar tā dēvēto *glābējstrīmu*, kas guva negaidīti milzīgu atsaucību: «Ļoti labas atsauksmes bija. Es domāju, ka pieslēgsies pāris simti skolēnu, bet beigās bija 4000. Tas bija trakli.» Skolēnu atsauksmes tiešām apstiprina, ka šādas tiešraides ir

«izglābušas» daudzus, palīdzot saprast tēmas vieglākā valodā.

Delūzija un disciplīna

Lai gan šodien Ernesta vārds asociējas ar modernu matemātikas mācīšanu, sākotnēji viņš nemaz nepļānoja mācīt. «Saprast matemātikā ir viens, bet iemācīt ir pilnīgi cits,» viņš saka. Viss mainījās, kad kāds skolēns bija tik neatlaidīgs, ka solīja maksāt «jebko», lai tikai saņemtu palīdzību. Ernests piekrita, un drīz vien, ieliekot otro sludinājumu, viņa darba grafiks bija pilnībā aizpildīts. Lai nodotu savas zināšanas un stratēģijas pēc iespējas lielākam jauniešu lokam, viņš nolēma savu pieceju apkopot grāmatā. Sākotnēji viņam šķita, ka rakstīšana ir vienkāršs process, kurā tikai jāatver *Word* dokuments un drīz jau sūti uz tipogrāfiju. Taču realitātē tas izvērtās par vienu no grūtākajām lietām viņa dzīvē. Ernests uzskata, ka daudzi cilvēki gadiem ilgi soppo par kļūšanu par autoriem, taču nekad to neīsteno, jo viņu prātos eksistē psiholoģisks bloks — neticība tam, ka viņi tiešām varētu būt rakstnieki. Ernesta veiksmes atslēga ir divu faktoru

apvienojums — pilnīga delūzija un nesatricināma disciplīna. «Delūzija» ļauj drosmīgi uzsākt trakas idejas, nedomājot par to, cik tas būs grūti, savukārt disciplīna ir nepieciešama, lai iesāktu novestu līdz galam, pat ja process aizņem daudz vairāk laika, nekā plānots.

Grāmata ir domāta ne tikai skolēniem, bet arī vecākiem un pat skolotājiem, kuri vēlas apgūt jaunus mācīšanas metodes. Bet kā tad iemācīties matemātikā? Ir iegaumējamā daļa, kas vienkārši jāapgūst bez variantiem, un Ernesta ieteikums to darīt ar mācību kartītēm. Ernesta ieteiktā metode paredz sākt gatavošanos nedēļu pirms kontroldarba, katru dienu pāris reizes izejot cauri kartītēm un atkārtot nezināmo, līdz visu var noskaidrēt kā dzelzi. Šī pieceja ir universāla un veiksmīgi pielietojama arī citos priekšmetos. Savukārt rēķināmās daļas pamatā ir uzdevumu apjoms.

Svarīgi ir regulāri trenēt, līdz mājas apstākļos tiek konsekventi sasniegtas pareizas atbildes, jo tas palīdz būtēt pārliecību. Ja skolēns pirms kontroldarba regulāri gūst pareizus rezultātus, tas mazina stresu pašā pārbaudījumā. ■

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 17.03.2026

Tikšanās radošā gaisotnē „... Tur gaisma rotaļājas, jaucot prātu krāsām”

Murmastienes bibliotēkā 6. marta pēcpusdienā notika tikšanās radošā gaisotnē ar divām talantīgām personībām no Barkavas kaimiņpagasta – dzejoļu autori Anitu Skrjabi un gleznotāju Ivandu Gailumu.

Pasākums pulcēja interesentus, kuri vēlējās tuvāk iepazīt mākslas un dzejas pasauli, kā arī satikt pašas autore.

Tikšanās laikā Anita dalījās ar saviem dzejoļiem, kuros atspoguļojas dzīves pārdomas, emocijas un dabas skaistums.

Viņas lasītie dzejoļi radīja īpašu noskaņu un lika klausītājiem uz brīdi apstāties ikdienas steigā, lai ieklausītos vārdos, kas nāk no sirds.

Savukārt, Ivanda stāstīja par savu aizraušanos ar glezniecību, par to, kā rodas idejas gleznām un kas viņu iedvesmo radīt. Klātesošie varēja aplūkot viņas gleznas, kurās krāsās un formās atklājas sajūtas, emocijas, daba un dzīvesstāsti.

Pasākuma laikā valdīja sirsnīga un brīva atmosfēra – apmeklētāji uzdeva jautājumus, dalījās iespaidos un diskutēja par mākslas nozīmi ikdienā. Šāda tikšanās apliecināja, cik svarīga ir radošā izpaušme un cik daudz prieka tā spēj sniegt gan pašiem autoriem, gan klausītājiem un skatītājiem. Tikšanās laikā uzzinājām, ka nesen iznākušajam Anitas dzejoļu krājumam „Kā būt?” māksliniecisko noformējumu ir veidojusi Ivanda, un savām acīm varējām skatīt, cik labi Anitas dzeja un Ivandas gleznas sader kopā, veidojot vienu veselumu.

Tikšanās ar Anitu un Ivandu bija iedvesmojošs brīdis visiem klātesošajiem, kas

jāva sajust dzejas un mākslas spēku, kas vieno cilvēkus un bagātina mūsu ikdienu. Paldies Anitai un Ivandai par jauko tikšanās brīdi un paldies visiem, kuri atnāca, lai baudītu skaistumu!

Bibliotēkāre Inese

Avots: Varakļonīts
Datums: marts, 2026

ROZES DIENAI VALMIERĀ 20. jubilejas reize. No kreisās: Valmieras bibliotēkas direktore Daiga Rokpelne, Valmieras Zonta kluba prezidente Malva Šķēle, Atzinības raksta saņēmēja Inta Balode, vecākā bibliotekāre, eksperte Anita Apine. Ārijas Romanovskas foto

Valmieras Zonta klubs pasniedz Atzinības rakstu Intai Balodei

Ilona Fērmāne

«Apkārt tik daudz skaistu dāmu! Mēs šodien svinam Rozes dienu, kurai ir divi iemesli. Viens ir globālais – Starptautiskā sieviešu solidaritātes diena, ko pasaule svin 115. reizi, un otrs lokālais – Rozes diena, kas Valmierā norit jau 20. reizi.» klātesošos 7. martā Valmieras integrētajā bibliotēkā uzrunāja Malva Šķēle, Valmieras Zonta kluba prezidente. «Šī tradīcija aizsākās 2006. gadā. Mēs vēlamies izcelt sievietes, kuras, neskatot nostrādātās stundas, ir darījušas ne tikai to, kas ietilpst darba pienākumos, bet daudz, daudz vairāk, lai mums visiem būtu labāka dzīve.»

Šogad Valmieras Zonta kluba Atzinības rakstu un metālmākslinieka Andra Dukura darināto unikālo rozi saņēma Inta Balode – starptautiskās bezpeļņas organizācijas LAUKKU līdzdibinātāja, dejas kritiķe un kuratore, Dance.lv

Žurnāls redaktore, Latvijas Dejas informācijas centra valdes priekšsēdētāja. Atzinība piešķirta par izcilu, godprātīgu un pašreizējo darbu vietējās sabiedrības labā, īpaši veicinot laikmetīgās mākslas pieejamību, dejas nozares attīstību un kopienu iesaisti Latvijas reģionos.

Tieši par to, kā laukos un laikmetīgajai dejai neierastos apstākļos māksla vieno cilvēkus, tika demonstrēta dokumentālā filma «Un pēkšņi gulbji», kā arī dejas performance «Bariņņikovi dejo».

«Bariņņikovu izrāde ir par pašām būtiskākajām lietām manā dzīvē – par kopienas vienotību, kurā visi ir vienlīdz labi un vērtīgi, kur katrs pieprot kaut ko citu,» savā runā pēc dejojēju performances teica Inta Balode. «Piemēram, Islandē iedzīvotāju ir ļoti maz, un tur katrs cilvēks ir zelta vērtē. Mēs jau arī īpaši vairāk nekļūstam, tāpēc tas, man šķiet, ir tik svarīgi, kā vēl nekad nav

bijis. Otra lieta, ko, esot kopā ar Bariņņikoviem, gribu uzsvērt, – šajos laikos, kad pasaulē notiekošais ir tik ļoti biedējoši un šķēļoši, un baisi, vienīgais un būtiskākais, ko mēs varam, ir praktizēt radikālo prieku. Es aicinu jūs visus diendienā būt radikāliem savā priekā, kopienu vienotībā un galu galā mūsdienās novecojušajā, bet ļoti svarīgajā tautu draudzībā! Mēs taču redzam, kas tagad notiek ar visiem tiem kariem... Te, lūk, ir ukraiņu-krievu ģimene, kurā visi runā latviski. Bez viņiem Vecates kopiena un stipro ģimeņu ataudze nebūtu iespējama. Kopš projekta sākuma ir nākuši klāt jauni dalībnieki.

Trešā lieta, kas mani dara laimīgu, ir atskārsmes, ka vārdus var runāt un runāt, un tie atsitās, un sarunāšanās rezultējas ar to, ka mēs saprotam cits citu aizvien mazāk, bet istie laimes brīži ir tad, kad mēs visi aiztaisām mutes ciet un kopā dejojām. Pēc tam,

kad esi ar cilvēku kopā dejojis, ir stipri grūti viņu nošaut...» retoriski secina Inta Balode.

Neilgu brīdi viena valša garumā pasākuma svinīgā atmosfēra tika līdz galam atkausēta ar sirsnīgu dejošanu un turpinājās ar Intas Balodes un grāmatas «Mūsējās. 50 pasakas par Latvijas sievietēm» autore, publicistes un kultūras žurnālistes Santas Remeres sarunu, kam klātesošie varēja būt liecinieki, uzzinot pašu interesantāko par Intas dzīves spilgtākajiem notikumiem.

Pasākumu organizēja Valmieras Zonta klubs. Zonta International ir starptautiska nevalstiska organizācija ar vairāk nekā 100 gadu pieredzi dzimumu līdztiesības veicināšanā. Organizācija darbojas 64 valstīs, apvienojot vairāk nekā 26000 dalībnieču. Latvijā Zonta darbojas kopš 1993. gada; šobrīd ir četri klubi – Valmierā, Rīgā, Jelgavā un Ogrē, kā arī viens e-klubs.

Avots: Liesma

Datums: 10.03.2026

PADOMES sasauktajā sapulcē Zorģu bibliotēkā 16.martā pulcējās vairāk nekā 30 pagasta ļaužu.

FOTO NO ZORĢU BIBLIOTĒKAS ALBUMA.

Apspriež ceļus, vides sakopšanu un vēja parkus

♦ **Iecavas pagasta** iedzīvotāju padomē ievēlē jaunu dalībnieku

Iecavas pagasta iedzīvotāju padomē ievēlēts jauns dalībnieks – Mārtiņš Kudums no Zorģiem. Par viņu padomes sasauktajā sapulcē 16. martā nobalsoja vairāk nekā 30 pagasta ļaužu.

ANTRA ERGLE

Kā uzsvēra padomes vadītājs Uģis Zāģers, sapulcē pēc sabiedrības pārstāvju iniciatīvas sasaukta Zorģu bibliotēkā, nevis Iecavā, lai būtu vairāk dalībnieku un lielāka pārstāvniecība tieši no pagasta iedzīvotājiem. Bibliotēkas lasītava bija pilna cilvēku, un arī laukums preti ēkai piepildīts ar dalībnieku automašīnām.

No vairākiem ciemiem

Mārtiņš Kudums stāsta, ka kopā ar ģimeni Zorģos apmetušies pirms 5 – 6 gadiem. «Atceros tēva bērnībā teikto – ja gribi, lai notiek kas labs, tas jādara pašam.» vēlmi aktīvi piedalīties sabiedrības dzīvē un vides labiekārtošanā pamatoja Mārtiņš.

Līdz ar to Iecavas pagasta iedzīvotāju padomē ir deviņi sabiedrības pārstāvji. Kā informē U. Zāģers, Iecavas pagasta sabiedrību līdz ar sākotnēji ievēlētajiem pieciem dalībniekiem pārstāv arī Jānis Repša no Dimzūkalna, Sarma Voroškova no Zalītes un Oskars Pudņiks no apkaimes Baldones ceļa pusē.

Iecavas apvienības pārvaldes vadītājs Normunds Vāvers iepazīstināja sanākušos ar nesen iecelto pārvaldes vadītāja vietnieku Andri Mezeriņu, kuru sanākušie sveica ar aplausiem. Viņš uzslavēja zorģeniekus par ciemata sakopto vidi un atzina, ka pirmajās divās darba nedēļās jau sācis apgūt darāmo.

Iepazīstinās klātienē

A. Mezeriņu atsaucīgi uzņēmuši jaunie kolēģi Iecavas pārvaldē. Viņš par to esot priecīgs, jo iepriekš pārsvarā strādājis ra-

MĀRTIŅŠ KUDUMS (no labās) pievienojies Līgai Jankovei, Birutai un Jānim Vitoliniem, Uģis Zāģeram un Jānim Repšam Iecavas pagasta iedzīvotāju padomē.

FOTO – ANTRA ERGLE

žošanā, kur vide bijusi lietišķi skarbāka. Viņa galvenā atbildība Iecavas pagastā būs ceļu un teritoriju uzturēšana.

U. Zāģers «Bauskas Dzīvei» atklāja, ka iecerējis kopā ar A. Mezeriņu izbraukāt Iecavas pagastu, lai iepazīstinātu jauno amatpersonu, kurš pats ir jelgavnieks, ar vietējo apkaimi un apstākļiem.

Sanāksme ilga vairāk nekā divas stundas. Lielāko daļu laika sanākušie uzklusēja pašvaldības vadības pārstāvjus – domes priekšsēdētāju Aivaru Mačeku, izpilddirektoru Ivaru Romānovu, viņa vietnieku Jāni Kalinku.

Cilvēki uzdeva jautājumus, kas aktuāli Iecavas pagastā. Pārrunāta ceļu uzturēšana, vides sakopšana un atbrīvošana no invazīvajām sugām – latvāņiem un kaļgliemežiem. U. Zāģers novērojis, ka vasarā soda privātās zemes īpašniekus, kuri neiznīcina latvāņu audzes, kamēr blakus pašvaldības īpašumos un celmalās tie netraucēti aug un vairojas. Bauskas novada komunālservisa dārzniecē Sarmite Avota aicināja šovasar aktīvāk kontrolēt privāto teritoriju pļaušanu, lai no tām uz-

viņas koptajām publiskajām platībām nenāktu kaļgliemeži.

Saziņa ikdienā

Sarunā skarta arī novadā topošo infrastruktūras projektu – vēja parku un dzelzceļa līnijas «Rail Baltica» – virzība. A. Mačeks, opozīcijā esošās Nacionālās apvienības biedrs, kritizēja valdību par vēja parku biznesa lobešanu, kā arī pārmeta, ka lēmumi celt minimālo algu un skolotāju atalgojumu uzliekot papildu slogu pašvaldības budžetam.

Pēc sanāksmes padomes dalībnieki «Bauskas Dzīvei» pauda gandarījumu par kuplo apmeklējumu un aktīvajām diskusijām. Savukārt pāris sapulces dalībnieku atzina, ka vēlējušies dzirdēt vairāk no pašiem iedzīvotāju padomes dalībniekiem par viņu darbu sabiedrības labā un turpmākajām iecerēm. Vienlaikus pagasta ļaudis atzinīgi vērtē Iecavas pagasta iedzīvotāju padomes darbu, jo pārstāvji regulāri apmeklē ciematus, sazinās ar sabiedrības aktīvistiem, pārzina un nodod pašvaldībai informāciju par aktuāli risināmajām problēmām. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 20.03.2026

Biedrības «Atspulgs» fotoizstāde Līdzēnos

1. martā ne tikai sākās pirmās pavasara mēnesis un krita vairāki siltuma rekordi, bet Rencēnu 2. bibliotēkas zālē Līdzēnos tika atklāta Valmieras fotogrāfu biedrības «Atspulgs» izstāde. Ar 29 darbiem tajā piedalās astoņi fotogrāfi: Anda Miķelsone, Ērika Lece, Tamāra Visocka, Sandra Gredzena, Aivis Stračinskis, Alvars Bužs, Jānis Zagorskis un Juris Naumovs. Pirms tam gan tika veikts rūpīgs darbs, lai fotogrāfijas glīti iegulu bilžu rāmjos.

Uz izstādes atklāšanu bija ieradušies ne tikai paši fotogrāfi, bet arī viņu radī un draugi, kas pa mīlglaunajiem marta ceļiem bija sabraukuši no Valmieras, Dikļiem, Bērzaines, Vaidavas, Liepas. Vistus

dalībniekus un viņu atbalstītājus viesmīgi uzņēma nama saimniece Indra Bērziņa.

Visi sabraukušie ne tikai apskatīja fotogrāfu veikumu, bet arī aizklātā balsošanā labākajām fotogrāfijām piešķīra 1. – 3. vietu. Līdz pat izstādes beigām vērtēšanā varēs piedalīties arī ikviens apmeklētājs. Fotogrāfi savām bildēm nebija devuši nosaukumus, taču visi klātesošie neformālā gaisotnē pie kafijas galda fotogrāfijām piešķīra atbilstošus, no dažādām grāmatām Indras izrakstītos citātus. Šķiet, visvairāk lasītāju bija uzrunājusi kanādiešu rakstniece Nita Prouza un viņas grāmata «Istabene»: *Ja gribi zināt, kurp ved viņa ceļš, neskaties mutē, skaties*

uz kājām; Beigu beigās viss būs labi. Ja nav labi, nekā vēl nav beidzies; Labāk viena, nekā sliktā sabiedrībā. Bija izmantoti arī citi autori un grāmatas: *Kas paliek? Tikai sapņi...* (I. Brūvere «Mana grāmatvedība»); *Dēkains prieks, neticama jautrība spēji sotricināja viņa dvēseli* (T. Manns «Nāve Venēcijā»); *Dzīve bija pilna Sākumiem un nebija Beigu, un viss bija mūžīgs* (A. Roja «Mazo lietu Dievs»).

Izstāde Līdzēnos apskatāma līdz aprīļa beigām, pēc tam tā ceļos uz Bērzaines Tautas namu, kur to savās telpās iekārto Tautas nama vadītāja Regīna Šalte.

Sandra Gredzena,
teksts un foto

Avots: Liesma

Datums: 06.03.2026

Aicina izstāde «Baronam Nikolajam Korfam – 205»

Martā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas Izstāžu un tikšanās zālē (Pasta ielā 39) cikla «No novada pūralādes» ietvaros apskatāma izstāde «Baronam Nikolajam Korfam – 205».

Izstāde no bibliotēkas krājuma materiāliem veltīta ievērojamam Korfu dzimtas pārstāvim, Krustpils pils īpašniekam baronam Nikolajam Korfam (1851–1908). Tajā apskatāmi materiāli par Korfu dzimtu, grāmatas, periodisko izdevumu raksti un attēli.

Barons Nikolajs Korfs dzimis Krustpilī, kristīts Krustpils luterāņu baznīcā. Izglitojies Jelgavas ģimnā-

zijā, studējis universitātē Berlīnē. Daudz ceļojis pa Rietumeiropu. 1875. gadā apprecējies ar Emiliju Vulfu. Ilggadējs Dinaburgas aprīņa goda mirtiesnesis. 1894. gadā ieguvis visaugstāko galma kamerjunkeru pakāpi. Pētījis dzimtas vēsturi. Pie Nikolaja Korfa Krustpilī kā tronmantnieks viesojies pēdējais Krievijas cārs Nikolajs II.

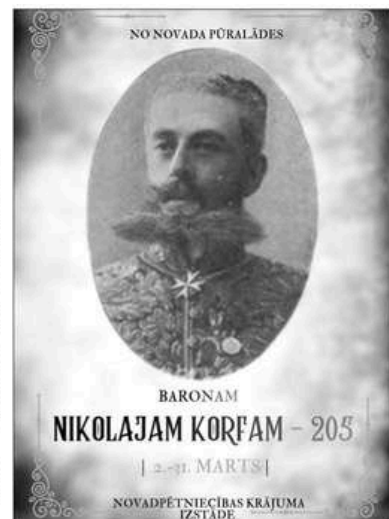
Barons bijis saimniecisks, viņa laikā Krustpils pilī veikti daudzi uzlaboju-

mi – ieviesti jauninājumi – izbūvēta jāšanas manēža un flizēm izklāts peldbaseins, izmūrētas jaunas podiņu krāsnis, ierīkots baseins ar fontānu pils parkā. Barons Korfs intensīvi izmantojis arī dzelzceļa pakalpojumus. Pa dzelzceļu saņemti un uz Krustpils pili piegādāti arklī, ziepes, sveces, vanna un caurules, pavarda piederumi, kalmīns un daudz kas cits.

19. gadsimta beigās barons Korfs uzaicināja vācu daiļdārziņu, ainavu arhitektu, Rīgas galveno dārzu arhitektu un veidotāju Georgu Frīdrihu Ferdinandu Kūfaltu veikt

Krustpils pils parka rekonstrukciju. Diemžēl 1905. gada revolūcija un Pirmais pasaules karš neļāva realizēt šo ieceri. Pēc barona Korfa lūguma 1901. gadā Krustpils pili tika ievilkts telefons, kas savienoja pili un pilnvarnieku Volosovu, bet gadu vēlāk telefona līnija tika ierīkota starp pili un dzelzceļa staciju. Barona ģimene bijusi sabiedriski cilvēki, bijuši kristību liecinieki dažādu sociālo slāņu iedzīvotājiem, arī muižas kalpu bērniem.

**JĒKABPILS PILSĒTAS
BIBLIOTĒKA**

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 17.03.2026

IZSTĀDES ATKLĀŠANĀ. Ārijas Romanovskas foto

Mazsalacas bibliotēkā atklāj izstādi

Elva Jēkabsone

Trešdien, 4. martā, Mazsalacas pilsētas bibliotēkā norisinājās Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas audzēkņu darbu izstādes atklāšana un tikšanās ar darbu autoriem un pedagogiem. Bija ieradušies skolēni no Mazsalacas Mūzikas un mākslas pamatskolas, kā arī no Rūjienas Mūzikas un mākslas skolas. Bibliotēkas vestibilā bija skatāmi gan darbi no plenēriem, gan kursu laikā izstrādātie darbi, arī apģērbs un dizaina taburetes. Pēc izstādes atklāšanas Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas pārstāvji stāstīja par skolas profesionālās vidējās izglītības programmām – interjera dizainu, grafikas dizainu, audiovizuālās komunikācijas dizainu, apģērhu dizainu un produktu dizainu.

Izstādi atklāja ZANE JESKE, Mazsalacas pilsētas bibliotēkas vadītāja: «Tā saka, ka mākslinieks sāk ar tukšu lapu, bet dizainers – ar neatrisinātu jautājumu, un šodien šajās telpās redzat ne tikai gatavus darbus, bet arī radošus izaicinājumus, stundām ilgus meklējumus, šaubas un, iespējams, atklājumus. Amerikāņu dizainers Miltons Gleizers ir teicis, ka uz dizaina darbu ir trīs iespējamās reakcijas: «jā», «nē» un «WOW!». Viņš uzsvēra, ka tieši WOW! ir reakcija, uz kuru vienmēr jātiecas, tāpēc, skatoties šo izstādi, novēlu, lai uz kādu darbu ir šāda reakcija.»

ANTRA GALZONE, Rūjienas Mūzikas un mākslas skolas pedagoge: «Skolēni Rūjienā, kas apgūst mākslu, apsver arī iespējas, kur mācīties tālāk. Valmierā ir tuvākā skola, tāpēc ir vērtīgi iepazīstināt ar to, ko tā piedāvā. Kā arī šobrīd Mazsalacas pilsētas bibliotēkas Bērnu nodaļā ir skatāma Rūjienas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstāde «Mūsu laiks», un varējām aplūkot arī mūsu darbus. Bērniem ir gandarījums apskatīt savus darbus izstādē, prieks, ka varējām šīs divas izstādes apskatīt kopā.»

LIENE APSĪTE, Mazsalacas pilsētas bibliotēkas Bērnu nodaļas vecākā bibliotekāre, stāsta par to, kāpēc ir svarīgi šāda veida izstādes izvietot arī bibliotēkā: «Šoreiz ir sakritis tā, ka abas bibliotēkā esošās izstādes veidojuši bērni un jaunieši, un mēs cenšamies nodrošināt izstāžu daudzveidību, lai apmeklētājiem būtu interesanti. Cilvēki atnāk uz bibliotēku un var apskatīt un baudīt mākslu, ko varbūt citkārt nebūtu iespējas redzēt. Jāuzsver, ka arī bērniem un jauniešiem ir svarīgi redzēt, ka viņu darbi ir publiski izstādīti, un arī vecākiem tas ir patīkami. Šoreiz mēs varējām apvienot patīkamo ar lietderīgo, pēc izstādes atklāšanas dodot iespēju Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas pārstāvjiem pastāstīt par mācību programmām, arī Mazsalacas jauniešiem šī iespēja šķiet interesanta, un jau šobrīd tur mācās audzēkņi no Mazsalacas.»

INETA MARTINSONE, Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas izglītības metodiķe: «Mēs braucam viesoties gan uz mākslas skolām, gan šoreiz uz bibliotēku, veidot sadarbības. Mēs dodamies arī uz citām vietām reģionā, ņemam līdzi audzēkņus un stāstām par mūsu skolu, par mācību programmām. Šis ir mazliet citādāks veids, kā pastāstīt par to, ko mēs darām, jo ir reizes, kad jaunieši atnāk pie mums un īsti pat nezina, kas slēpjas aiz katras no mācību programmām. Mēs arī aicinām uz Atvērto durvju dienām, kas norisināsies nākamnedēļ no otrdienas līdz piektdienai, kad jaunieši varēs ne tikai apskatīt skolu, bet arī būt klāt kādās atvērtais stundās vai darbnīcās.»

Avots: Liesma

Datums: 06.03.2026